

ZBERATEL'® 2006

10

Ročník XII.
Cena 55 Sk

ISSN 1335-8693

MESAČNÍK PRE ZBERATELOV • ODBORNÉ ČLÁNKY • INFORMÁCIE • INZERCIA



015

Z 18. písomnej aukcie firmy ZBERATEL' prinášame na ukážku niekoľko položiek. O termíne konania a ďalších podrobnostiach píšeme v katalógu 18. písomnej aukcie firmy Zberateľ.



032

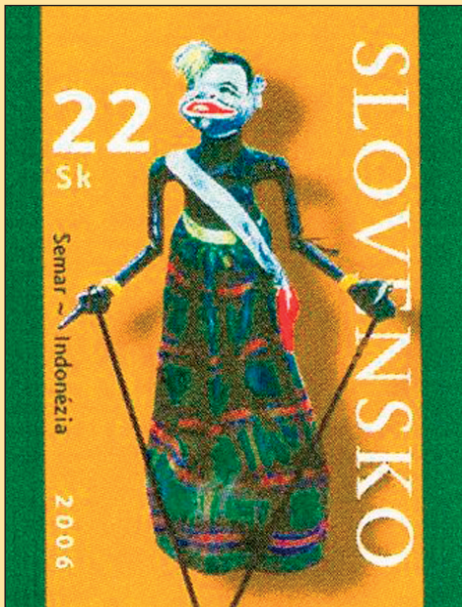


169

**PÍSOVNÁ AUKCIA
FIRMY ZBERATEL'**

18.

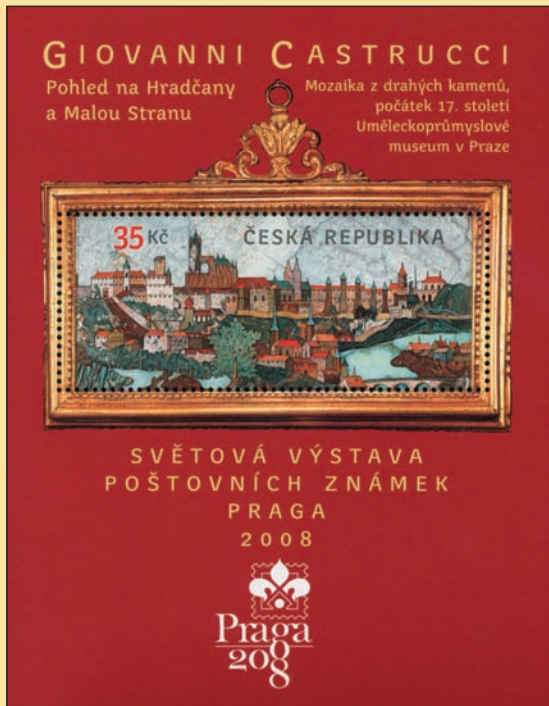
160



Výtvarný návrh na známku spoločného vydania s Indonéziou



Septembrová oslava zberateľstva v Prahe (32)



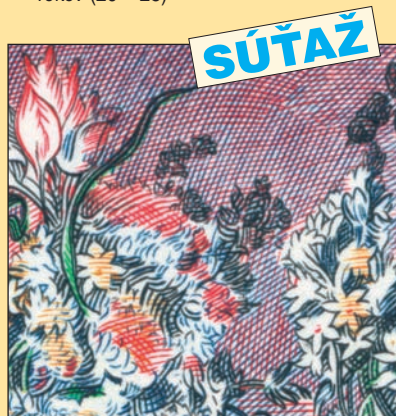
Praha sa opäť pripravuje na svetovú výstavu poštových známok (6-7)



Slovenskí umelci a známoková tvorba (24 – 25)



Emisný rad Umenie vychádza už 40 rokov (26 – 28)



List z Horíc v Podkrkonoší dopravený do Prahy, odtiaľ letecky do Užhorodu, potom vlakovou poštou Teresva – Košice do Humenného! Jedna zo zaujímavých položiek (116) aukcie

Vážení čitatelia,

leto prehrmelo, ani sme si ho nestačili plne vychutnať a znovu sme vo víre ďalších udalostí. Ako iste viete, Zberateľ sa opäť zúčastnil na úspešnom pražskom veľtrhu Sběratel (o prvých dojmach píšeme v tomto čísle), potešila nás pritom aj účasť viacerých zberateľov, ktorí využili vstupenku vloženú v ôsmom čísle časopisu a zastavili sa aj v našom stánku. Zároveň vrcholí príprava 18. písomnej aukcie, keď spracúvame všetky ponúkané položky tak, aby sme ich mohli predstaviť na našej webovej stránke. Keď budete časopis držať v ruke, mali by byť tieto snahy plne realizované.

Vrcholí aj tohtoročná emisná činnosť Slovenskej pošty, keď koncom mesiaca vyšlo spoločné vydanie s Indonéziou s náme-

K októbrovému číslu Zberateľa

tom bábkového divadla, o ktorom prinášame základné informácie. A potom do konca roka to podľa emisného plánu budú už len dve známky Umenie, Vianočná a Deň známky. A možno aj nejaké prekvapenie navyše.

„Školenie“ o numizmatike od pani E. Minarovičovej má už svoju jubilejnú, desiatu časť, v ktorej ostávame ešte v Byzancii. Váš trvajúci záujem nás pobáda pridať ďalšie lekcie.

Z obsahu októbrového čísla spomenieme ďalšie pokračovanie seriálu o vývoji našej známkovej tvorby v súvislosti so zapájaním slovenských umelcov do jej prípravy a realizácie, ktorý je z autorskej dielne A. Paulínyovej. V súvislosti s tradíciami našej známkovej tvorby si pripomíname aj 40 rokov emisného radu Umenie.

M. Jobek v 102. Malom okienku telekartistu si všíma ďalšie zaujímavosti na telefónnych kartách. J. Solava pokračuje o zvieratách v službách človeka, J. Korený píše o ďalšej misii OSN, ktorá sa spája s pôsobením našich vojakov v zahraničí. A. Urmínský pokračuje v predstavovaní stavieb E. Belluša na pohľadniciach a približuje nám ďalšie stavby v Piešťanoch. D. Evinic načrel do poštovej histórie v súvislosti s vkladnou knižkou maďarskej kráľovskej poštovej sporiteľne. O Bedřichovi Housovi ako o treťom nestorovi rytectva píše R. Fischer. Informujeme tiež o rôznych filatelistických akciách a v tradičných rubrikách prinášame inzerciu a oznamy o zberateľských stretnutiach. Prílohu tvorí katalóg písomnej aukcie. Dúfame, že zaujme obsahom ponúkaných položiek. Tradičná mesačná ponuka firmy Zberateľ poskytuje možnosti doplniť zbierky z oblasti hľadaných námetov aj teritórií.

Želáme vám príjemné voľné chvíle strávené s časopisom a budeme radi ak aj naďalej si udržíme vašu priazeň.

Vaša redakcia

ZBERATEL[®]

Ročník XII. - 2006 • Číslo 10 • Cena 55 Sk

Z OBSAHU / CONTENTS / INHALTS

- **Z novínok našich susedov** / Some new items of our neighbours / Aus Neuigkeiten unserer Nachbarn (6-8)
- **E. Minarovičová: Malá škola numizmatiky (10) – Byzantské mincovníctvo (2)** / Short course of numismatics – Byzantine coin production (2) / Grundschule der Numismatik – Byzantinische Münzwesen (2) (10-12)
- **M. Jobek: Malé okienko telekartistu (102)** / Short column of a phonecard collector / Kurz über den Telephonkarten (12-13)
- **A. Paulínyová: Známková grafika (6)** / Postage stamp and stamp graphics (6) / Briefmarken und Entwurf von Briefmarken (14-15)
- **J. Korený: Slováci v misii SFOR v Bosne a Hercegovine** / Slovaks in SFOR mission in Bosnia and Herzegovina / Slowaken in SFOR Mission in Bosnien-Herzegowina (18-19)
- **D. Evinic: Vkladná knižka maďarskej kráľovskej poštovej sporiteľne** / Bankbook of Hungarian royal Post Office savings bank / Sparbuch der ungarischen königlichen Postsparkasse / (20-21)
- **J. Solava: Zvieratá v službách človeka – Výr skalný** / Animals serving people – Eagle-Owl / Tiere im Dienst der Menschen – Uhu (24)
- **I. Lužák: Pro Patria 2006** / Pro Patria 2006 / Pro Patria 2006 (25)
- **R. Klíma: 40 rokov emisného radu Umenie** / 40 years of the issue series "Art" / 40 Jahre der Briefmarkkunstwerke (26-28)
- **A. Urmínský: Stavby architekta Emila Belluša na pohľadniciach (3)** / Buildings of the architect Emil Belluš in picture postcards / Bauwerke von Architekt Emil Belluš an Ansichtskarten (30-31)
- **R. Fischer: Bedřich Housa – tretí nestor rytectví** / Bedřich Housa - the third dean of engraving / Bedřich Housa – der dritte Stichnetor (34-36)

ZBERATEĽ[®]

Mesačník pre filatelistov, numizmatikov, filokartistov, zberateľov telefónnych kariet a iných predmetov zberateľského záujmu

■ **Vydavateľ:** Anton Kulhánek ml., Bratislava. Registračné číslo časopisu: MK 1188 / 95 zo dňa 1. 2. 1995 | ISSN 1335-8693

■ **Adresa redakcie:** ZBERATEĽ, Račianska 17, 831 02 Bratislava, ☎ 02/44 250 149, e-mail: zberatel.redakcia@chello.sk.

■ **Redakčná rada:** RNDr. Milan Antala, dr. Ondrej Földes, Ing. Marian Jobek, Ing. Miroslav Gerec, PhDr. Elena Minarovičová (predsedníčka), Mgr. Antónia Paulinyová, RNDr. Michal Zika a dr. Severín Zrubec (čestný predseda).

■ **Redakcia:** Ing. Peter Malík, PhD. - šéfredaktor, Anton Kulhánek - člen redakcie, Martina Đurkáčová - grafická úprava, RNDr. Milan Antala - jazyková úprava, Mgr. Pavol Ondráška - preklad do angličtiny.

■ **Cena a predplatné:** Cena za jeden výtlačok 55 Sk. Pri odbere 11 ks a viac vydavateľ poskytuje 20% zľavu. Celoročné predplatné na rok 2006 (vrátane poštovného): Pre abonentov zo Slovenskej republiky 550 Sk, pre abonentov z Českej republiky 982 Sk (785 Kč), pre abonentov z ostatnej Európy 1165 Sk (30 €), pre abonentov zo zámorských krajín 1490 Sk (52 USD).

■ Zasielanie príspevkov a inzerátov: Články napísané strojom, na počítači (PC formát WORD) zasielané elektronickou poštou, na počítačových disketách alebo na CD. Obrázové podklady na ilustráciu formou zapožičania originálov na základe dohody, elektronickou cestou naskenovaných obrázkov (formát BMP, JPG alebo TIF, min. 300 dpi) alebo zaslaním kvalitnej reprodukcie.

Redakcia si vyhradzuje právo uverejniť aj príspevky, s ktorých obsahom sa nestotožňuje. Nevýžiadané rukopisy redakcia nevracia.

■ **Tlač:** Tlačiareň KOMPRINT, Borinská 8, 841 03 Bratislava 47, ☎ 02/6446 2403, fax: 02/6446 2404, e-mail: komprint@mail.eurotel.sk, www.komprint.com

■ Číslo 10/2006:

Redakčná uzávierka 19. septembra 2006
Do tlače zadane 26. septembra 2006
Dátum vydania 29. septembra 2006

INFORMÁCIE O SLUŽBÁCH ZBERATEĽA

INZERÁTY

Cena jedného aj začatého riadku inzerátu je 25 Sk. Za zvýraznenie rámečkom účtujeme príplatok 35 Sk. Na trikrát opakovaný inzerát poskytujeme zľavu 30%. Abonentí časopisu majú v každom čísle prvých 5 riadkov inzerátu zdarma. Úhradu inzerátu, resp. potvrdenku o úhrade treba zaslať na adresu redakcie najneskôr so znením inzerátu. V záujme uverejnenia presného znenia inzerátov žiadame ich písať na stroji (počítači) alebo čitateľne paličkovým písmom. Za obsah zodpovedá podávateľ, inzeráty vecne neupravujeme a uverejňujeme ich v došlom poradí.

KOMERČNÉ INZERÁTY A REKLAMY

Cenu za uverejnenie plošných komerčných inzerátov a reklám na vnútorných čiernobielych stranách podľa dodaných predlôh účtujeme podľa požadovanej veľkosti plochy:

Celá strana A5 (128 x 180 mm)	3 200 Sk
Polovica strany A5 (128 x 90 mm)	1 900 Sk
Štvrtina strany A5 (64 x 90 mm)	1 000 Sk
Jedna osmina strany A5 (64 x 45 mm)	550 Sk

Pokiaľ nie je dohodnuté inak, redakcia si vyhradzuje právo rozhodnúť o mieste uverejnenia reklamy v časopise. Grafickú úpravu reklám, uverejnenie reklám na farebnej strane a iné neštandardné požiadavky, účtujeme podľa osobitného sadzovníka alebo na základe dohody.

OZNAMY O PODUJATIACH

Informácie nekomerčného charakteru o výmenných schôdkach, burzách a zberateľských stretnutiach sú uverejňované bezplatne.

PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

V tejto rubrike ponúkaný materiál možno zakúpiť v predajni ZBERATEĽ, Račianske myto 1/D, 831 02 Bratislava, ☎ 0911 250149, e-mail: zberatel@chello.sk, v dňoch pondelok až piatok od 10.00 do 18.00 hod. Ponúkaný materiál možno objednať aj písomne, prípadne telefonicky. K cenám firma účtuje poštovné a balné. Ceny ponúkaných materiálov platia (pokiaľ nie je uvedené inak) vždy len do vydania ďalšieho čísla časopisu Zberateľ. Všetkým abonentom časopisu firma poskytuje na ponúkaný tovar zľavu vo výške 5%.

PLATBY ZO ZAHRANIČIA

za predplatné časopisu Zberateľ a za objednaný materiál
- z Českej republiky: na účet Anton Kulhánek, číslo účtu 147 1883 123/0800, Česká spořitelna, pobočka Trutnov
- z ostatných štátov Európy a Zámoria: na účet Anton Kulhánek-Zberateľ, číslo účtu 0170170280/0900, Slovenská sporiteľňa, a.s., Bratislava, IBAN: SK66 0900 0000 0001 7017280 BIC: GIBASK BX

PLATBY V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

za predplatné časopisu Zberateľ a za objednaný materiál
- peňažnou poukážkou typu H v hotovosti na adresu predajne Zberateľ, Račianske myto 1/D, 831 02 Bratislava,
- peňažnou poukážkou typu U v hotovosti na účet číslo: 0170170280/0900; vo variabilnom symbole uveďte číslo zo spravidelného listu k zasielanému tovaru,
- prevodom z účtu na náš účet č. 0170170280/0900; v správe pre prijímateľa uveďte predmet platby, v prípade predplatného uveďte adresu, na ktorú máme časopis poslať.

Redakcia Zberatelya je na pôvodnej adrese Račianska 17, ☎ 02/44 250 149, e-mail zberatel.redakcia@chello.sk návšteva redakcie v utorku 10.30 – 12.00 hod., 13.30 – 16.00 hod. Iný termín po dohode.



NOVÉ SLOVENSKÉ POŠTOVÉ ZNÁMKY A INÉ ZBERATEĽSKÉ MATERIÁLY

■ Spoločné vydanie s Indonéziou

Slovenská pošta, a. s., vydala 27. 9. 2006 dve príležitostné poštové známky „Semar“ a „Gašparko“ v nominálnych hodnotách 22 Sk a 25 Sk.

Emissia s námetom tradičných divadelných kultúr vychádza ako spoločné slovensko-indonézske vydanie.

Známky rozmerov 30 x 40 mm vrátane perforácie (na výšku) na spoločnom upravenom tlačovom liste s tromi známkami „Semar“ a tromi známkami „Gašparko“ viacfarebnou ofsetovou technikou vytlačila tlačiareň Állami Nyomda Nyrt., Maďarsko.

Bábka Semar, zobrazená na známke s nominálnou hodnotou 22 Sk, je postavou tradičného indonézskeho divadla Wayang Golek. Bábka Gašparko, zobrazená na známke s nominálnou hodnotou 25 Sk, je na Slovensku najtypickejšou postavou tradičného bábkového divadla. Známky majú č. 383 a 384.

Autorom grafickej úpravy známok a spoločného upraveného tlačového listu je akad. mal. Vladislav Rostoka.

Súčasne boli vydané dve obálky prvého dňa vydania vrátane pečiatok prvého dňa vydania s domicilom Bratislava. Motív na FDC známky Semar je štylizovaná kresba bábkovej Semar. Na FDC známky Gašparko je kresba bábkovej Gašparko. FDC viacfarebnou ofsetovou technikou vytlačila tlačiareň TAB, s. r. o., Bratislava.

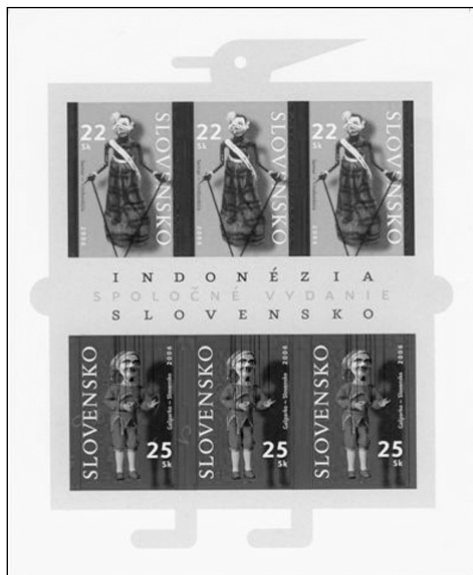
Autorom výtvarných návrhov FDC a pečiatok prvého dňa vydania je akad. mal. Vladislav Rostoka.

Semar je postavou tradičného divadla Wayang Golek. Bábkové divadlo Wayang má silnú tradíciu nielen na Jáve, ale aj v celej Indonézii. Vyjadruje boj medzi dobrom a zlom. Semar alebo Sang Hyang Ismoyo je starší brat najvyššieho boha Guru. Meno Semara je odvodené zo slova *sengsem* (lákať) a *Marsudi* (konať, hľadať), čo znamená, že podľa svojho mena Semar má pobádať hľadať alebo robiť dobré veci. Jeho biela tvár symbolizuje učiteľa s milým a čestným výzorom, ktorého žiaci môžu šťastne nasledovať v jeho poučeniach. Naopak, pri učiteľovi s čiernou tvárou trpia, pretože sa ho boja. Jeho jeden zub vyjadruje, že učiteľ môže hovoriť iba pravdu a čierne telo upozorňuje na to, aby sme nerobili nič zlé v záujme dosiahnutia osobných cieľov.

Bábka zobrazená na známke stojí na podstavci a je vysoká asi 69 cm. Z podstavca sa môže dať dolu, pohybuje hlavou a pažami, ktoré sú ovládané pomocou rovných paličiek zospodu a môže vyskrkovať jazyk. Hlava je jemne rezbársky spracovaná, so živými farbami a de-

tailnými maľbami. Telo je oblečené do sarongu. Tento typ bábok sa vyrába pre umelcov zo skupiny Asep Sunaryu, ktorá vystupuje po celom svete. Patria k najkrajším v Indonézii a obdivujú ich deti aj dospelí.

Rôzne komické postavy, ktoré sa dajú dokázať v bábkovom divadle v Európe už v 13. - 14. storočí, vyúsťujú časom v jedinú postavu – v stredovekého šaša. Po zrode tradície commedie dell'arte v 14. storočí v Taliansku sa dostáva do viacerých európskych zemí a pomaly sa prispôsobuje miestnym pomerom. Každý národ mu pridáva niečo zo svojej prirodzenosti, prostredia, vzdelania.



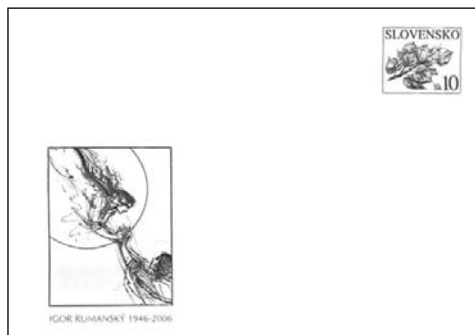
Na Slovensku sa ako **Gašparko** stal najtypickejšou postavou tradičného bábkového divadla. Zo všetkých svojich európskych bratov je Gašparko najlyrickejší, najjemnejší, najmenej vulgárny a má cit pre spravodlivosť. Možno to spôsobil dlhoročný útlak slovenského národa, ktorého jedinou útechou boli len sny o hrdinstve, a preto sa Gašparko stal viac zbojníkom alebo napravovateľom krívd, než bezudným a požívачným šašom. Z tohto dôvodu sa mohol na prelome 19. a 20. storočia premeniť z pôvodne komickej figúry škriatka na malého nezbedného chlapca.

Gašparko vystupoval takmer vo všetkých hrách tradičného bábkového divadla. Väčšinou ako sluha, najviac ako šašo alebo panoš, neskôr ako vandrovník, tulák, drobný remeselník. Od toho sa odvodzujú aj jeho partneri. Teda kráľ, rytier, princ, princezná alebo ježibaba, čarodejník, čerti, vodníci, draci a smrťky. Jeho ženička sa volá Žabinka a priateľ koník Miško, a spolu poskytujú zábavu a poučenie až dodnes.

Bábka Gašparka, zobrazená na známke, je vysoká 48 cm, vyrezaná z lipového dreva a oblečená do textilu. Autorom je F. Ilčík a vyrobil ju pre bábkara Bohuslava Anderleho v roku 1936 do jeho sady tzv. veľkých bábok. Pochádza zo súkromnej zbierky Antona Anderleho.

■ COB: Igor Rumanský 1946 – 2006

Slovenská pošta, a. s., vydala **18. 8. 2006** príležitostnú celinovou obálku s natlačenou známkou „Lipa“



nominálnej hodnoty 10 Sk s prítlačovým motívom „Igor Rumanský 1946 – 2006“.

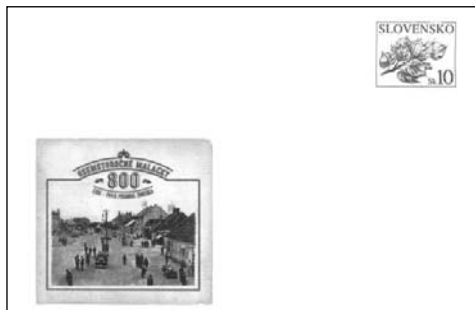
V ľavej časti celinovej obálky je prítlač motívu z FDC známky č. 123 Svetový rok Slovákov s nápisom Igor Rumanský 1946 – 2006.

Autorom líniovej rozkresby prítlačového motívu podľa výtvarného návrhu Igora Rumanského je akad. mal. Rudolf Cigánik.

Prítlačový motív technikou líniovej tlače z hĺbky vytlačila tlačiareň TAB, s. r. o., Bratislava.

■ COB: 800. výročie prvej písomnej zmienky - Malacky

Slovenská pošta, a. s., vydala **15. 9. 2006** príležitostnú celinovou obálku s natlačenou známkou „Lipa“



nominálnej hodnoty 10 Sk s prítlačovým motívom „800. výročie prvej písomnej zmienky - Malacky“.

V ľavej časti celinovej obálky je viacfarebná prítlač s historickou fotografiou mesta Malacky a nápisom Osemstoročné Malacky. Autorom grafickej úpravy prítlačového motívu je František Horniak.

Prítlačový motív ofsetovou technikou vytlačila tlačiareň Knihtlač, Zohor.

■ CDV: Sběratel 2006

Slovenská pošta, a. s., vydala **15. 9. 2006** príležitostný poštový lístok s natlačenou známkou „Doprava na Dunaji“ nominálnej hodnoty 10 Sk s prítlačovým motívom „Sběratel 2006“.

V ľavej časti poštového lístka je viacfarebná prítlač zobrazujúca Karla IV., v pozadí sú historické dominanty mesta Praha. Autorom prítlačového motívu je akad. mal. Štefan Kubovič.

Poštový lístok na bielom ofsetovom papieri gramáže



160 g/m² ofsetovou technikou vytlačila tlačiareň PROMPT, tlačiareň cenín, a. s., Bratislava.

■ PaL: Semar a Gašparko

Slovenská pošta, a. s., vydala **27. 9. 2006** pamätný list k príležitostným poštovým známkam „Semar“ a „Gašparko“ zo spoločného slovensko-indonézskeho vydania.

Na pamätnom liste sú v hornej časti štylizované kresby divadelných bábok Indonézie a Slovenska, Semar a Gašparko. V dolnej časti pamätného listu sú nalepené známky emisie Semar a Gašparko a príležitostná poštová pečiatka s domicilom Bratislava 1. V strede pamätného listu je umiestnené logo Slovenskej pošty. Autorom výtvarného návrhu nálepného listu je akad. mal. Vladislav Rostoka.

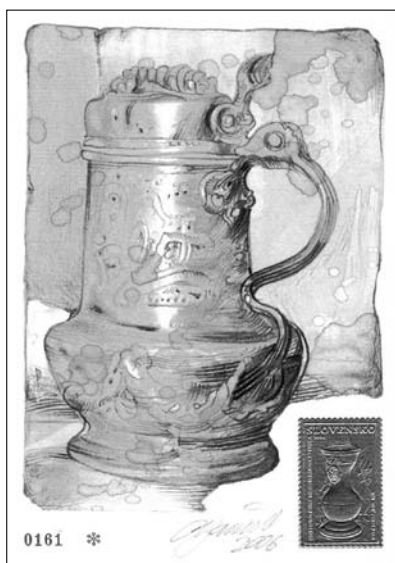
Pamätný list vytlačila ofsetovou technikou tlačiareň KNÍHTLAČ, Zohor.



Výtvarný návrh na pamätný list spoločného vydania (domicil v pečiatke na vydanom PaL je Bratislava 1)

■ Novinka v ponuke SP, a. s., POFIS: Grafické listy Mediarstvo

V 8. čísle Zberateľa sme predstavili nové poštové známky Sklo a Mediarstvo z emisného radu Technické pamiatky / Klenotnica múzei.



Pri tejto príležitosti vyšli z tvorivej dielne akad. maliara Rudolfa Cigánika aj unikátne diela v podobe limitovanej série grafických listov s motívom mediarstva.

Každý z troch druhov grafických listov, ktoré boli vyhotovené v počte 3 x 200 ks vo vyhotovení so zlatou, striebornou a patinovanou fóliou, je vlastnoručne podpísaný autorom.

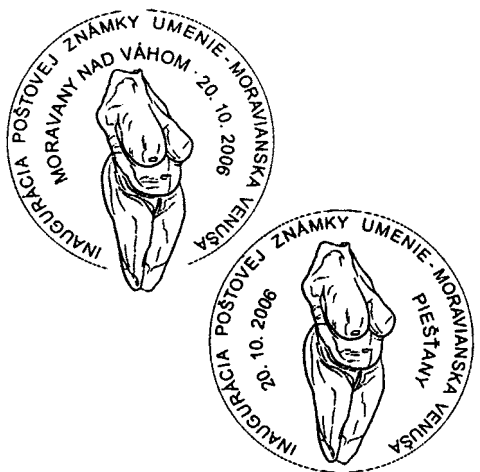
Na grafických listoch je medená čaša, historický artefakt, zo zbierky exponátov Stredoslovenského múzea v Banskej Bystrici.

Autor svojou kreativitou dodal tomuto produktu punc výnimočnosti. Je ním reliéfná tlač fólie v tvare poštovej známky emisie Mediarstvo v pravom dolnom rohu grafického listu.

Slovenská pošta rozšírila zaradením limitovanej série grafických listov svoju ponuku aj o nefilatelistické produkty. Cena jedného grafického listu je 380 Sk.

NOVÉ PEČIATKY

■ VÝTVARNÝ NÁVRH A. FEKEHO na pečiatky k inaugurácii známky Umenie.



Oprava

V príspevku M. Gereca: Dva varianty oddeľovania známok „Kone“, uverejnenom v predchádzajúcom čísle na str. 13, sa v tabuľke vyskytla chyba, keď v treťom stĺpci hore má byť **správne RZ 11³/₄**, a nie RZ 11¹/₂. Redakcia sa čitateľom aj autorovi ospravedlňuje.

Z NOVINIEK NAŠICH SUSEDOV

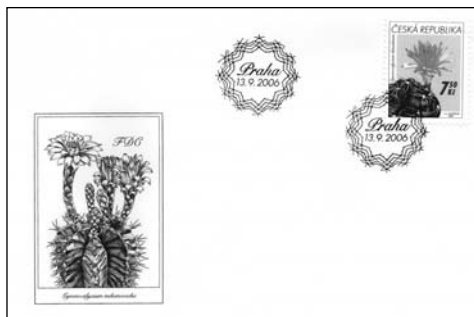
Česká republika

V emisnom rade Pestovateľstvo Česká pošta vydala 13. 9. 2006 štyri známky s vyobrazením **kaktusov** podľa výtvarného návrhu L. a J. Knotkových. Dve známky majú nominálnu hodnotu 7,50 Kč a dve 10 Kč. Známkys s rovnakými nominálnymi hodnotami sú šachovnicovo rozmiestnené na 50 kusovom tlačovom liste. Vytlačené boli viacfarebným ofsetom. Kat. č. známok 0484 – 0487.

Kaktusy boli do Európy dovezené z Ameriky v polovici 16. storočia. Prvé skutočné zbierky vznikali až v 18. stor., a záujem o tieto zaujímavé rastliny začal vzrastať začiatkom 19. stor. Zásľuhu na ich popularizácii mali cestovatelia a botanici B. Roezl, T. Haenke, F. Seitz a predovšetkým etnograf a cestovateľ A. V. Frič (1882 – 1944). Dovezol z Ameriky desiatky nových kaktusov, stovky ich vedecky opísal a svoje vedomosti odovzdával ďalej. Stal sa uznávaným európskym znalcom kaktusov a niekoľko ich bolo po ňom pomenovaných.

Gymnocalycium denudatum je ako jeden z mála hybridných kultivarov často pestovaný pre svoju nenáročnosť. Vznikol v r. 1942 v zbierke Ing. Pažouta a neskôr bol pomenovaný na počesť kaktusára J. Šubu (nominálna hodnota 7,50 Kč).

Obregonia denegrii je jediným druhom rodu *Obregonia*. Objavil ho A. V. Frič v r. 1923 v mexickom štáte Tamaulipas a považoval ho

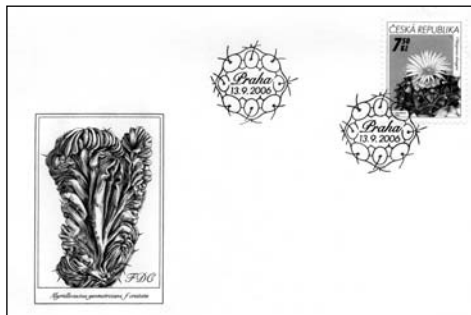


za svoj najväčší botanický objav. Opísaný bol v r. 1925 (7,50 Kč).

Astrophytum asterias je beztrnný diskovitý kaktus,



ktorý A. V. Frič znovuoobjavil v Mexiku a v r. 1925 doviezol znovu do Európy. V súčasnosti patrí k veľmi ohrozeným kaktusom, pretože rastie i na poľnohospodárskej pôde (10 Kč).



Cintia knizei pochádza z bolívijskej provincie Nor Cinti a je zatiaľ len jediným druhom rodu *Cintia*. Opísal ho J. Říha, ktorý druhové meno zvolil na počesť českého kaktusára žijúceho v Peru K. Knížete (10 Kč).

Na propagáciu Svetovej výstavy poštových známok PRAGA 2008, ktorá sa bude konať 12. – 14. septembra 2008 na Výstavisku v Prahe 7 – Holešovice, Česká pošta vydala 13. 9. 2006 hárček nominálnej hodnoty 35 Kč s mozaikou Giovanniho Castrucci **Pohľad na Hradčany**.

Veľký zberateľ a mecenáš umenia cisár Rudolf II. pozval do Prahy mozaikára a rezača drahých kameňov Cosima a Giovanniho Castrucci, ktorí tu založili prosperujúcu dielňu. Ich práca predstavuje samostatný variant florentskej mozaiky. Florentská mozaika je zložená z presne zabrušených drahých kameňov tak, aby špáry medzi nimi neboli úplne alebo takmer vidieť. Na dosiahnutie výtvarného efektu sa využíva farba a kresba kameňa. V 17. a 18. stor. bola mozaika veľmi obľúbená ako výzdoba kabinetov, truhlic a nábytku vôbec.





Mozaika zobrazená na známke je majetkom Umelecko priemyslového múzea v Prahe.

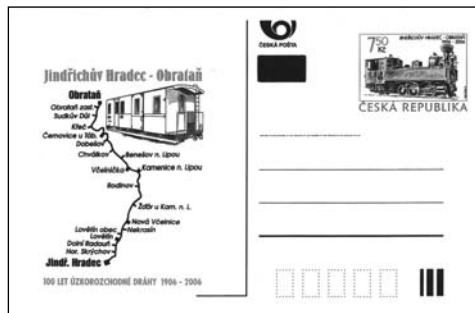
Hárček bol vytlačný jednofarebnou ocelotlačou z plochej dosky kombinovanou viacfarebným ofsetom. Kat. číslo A 0488.

CDV: 100 rokov úzkorozchodnej trate Jindřichův Hradec - Obrataň

Ministerstvo informatiky ČR vydalo 13. septembra 2006 príležitostný poštový lístok s vytlačenou známkou nominálnej hodnoty 7,50 Kč, ktorá pripomína 100. výročie najdlhšej českej úzkorozchodnej trate Jindřichův Hradec – Obrataň. Na známke je úzkorozchodná parná lokomotíva typu U.41 vyrobená Prvou českomoravskou továrňou na stroje v roku 1906 práve pre túto trať. Námet vytlačenej známky bol prevzatý z kupónu upraveného tlačového listu emisie Technické pamiatky, vydanéj v roku 1987 (Pof. PL 2796).

V obrazovej časti lístka je plán trate Jindřichův Hradec – Obrataň a historický poštový voz DF/u 647 vyrobený vagónkou Ringhoffer v Prahe v r. 1906 rovnako pre túto úzkorozchodnú trať. Voz, ktorý bol v roku 1967 vyradený, sa v roku 2003 dočkal náročnej rekonštrukcie a bol dopravený späť na trať.

Autorom grafického návrhu je B. Housa, lístok viacfarebným ofsetom vytlačila Poštovní tiskárna cenin Praha, a. s. Pod logom Českej pošty je hologram, ktorý slúži ako ochranný prvok.



Rakúsko

Autá - Steyr 220

Po 1. svetovej vojne bola rakúskemu podniku v Steyri, ktorý bol založený v roku 1864 ako zbrojovka (dnes je súčasťou koncernu Magna), Verseillskou mierovou zmluvou zakázaná výroba zbraní. Záchranu fabriky umožnila premena na civilnú výrobu a v roku 1920 opustil jej brány prvý automobil Steyr. V roku 1935 sa zlúčila s firmou Daimler-Puch na Steyr-Daimler-Puch AG. V roku 1936 uviedli na trh malé vozidlo, známe pod názvom Steyr-Baby.

Autá Steyr boli na dobrej technickej úrovni, avšak napriek modernej technológii výroby boli pri malom počte vyrobených kusov drahé.

Vzhľadom na dobyt po lepších autách, firma po typoch Steyr 100 a Steyr 200

vyvinula reprezentatívny model Steyr 220, ktorý sa začal vyrábať v roku 1937. Na základe dosiahnutých parametrov sa stal najžiadanejším osobným autom Steyr. Vybavený bol 6-vaľcovým motorom s obsahom 2260 ccm a výkonom 55 PS, ktorý dosahoval rýchlosť 125 km/hod pri spotrebe 11 až 15 l paliva na 100 km. Jeho hmotnosť bola 1260 kg.

Ďalšou vlastnosťou tejto štvor- až päťmiestnej limuzíny bola celokovová karoséria a dvoj oproti sebe sa otvárajúcich dverí na každej strane. Vo vyhotovení ako kabriolet mal len jedny dvere na každej strane. Steyr 220 sa vyrábala až do roku 1941. Autá Steyr boli veľmi populárne a známa je cesta Maxa Reischea okolo sveta v roku 1935, pri ktorej na stovkovom modeli pešiel 42 000 km.

Známka nominálnej hodnoty 0,55 eura bola vytlačná hĺbkotlačou a v náklade 500 000 ks bola vydaná 9. septembra 2006.



Motocykle - KTM R 125 Tarzan

KTM Tarzan bol prvým sériovo vyrábaným športovým motocyklom v závode v Mattighofene, v Hornom Rakúsku.

Vyrábala sa od roku 1957 vo farbách červenej, čiernej a striebornej a pri výkone 8 PS s jednovaľcovým dvojtaktným motorom 125 cm³ dosahoval rýchlosť 107 km/hod. Jeho spotreba bola 2,6 litra paliva na 100 km. Do nádrže sa zmestilo až 18 l paliva. Na jedno natan-

kovanie bolo možné prejsť napr. cestu Salzburg – Miláno.

Motor bol spojený so štvorstupňovou prevodovkou, čím sa dosiahlo väčšie zrýchlenie. Perovanie bolo hydraulické, v tom čase najmodernejšie.



Nástup do pretekárskeho športu priniesol nielen úspechy na tomto poli, ale aj možnosti ďalšieho zdokonaľovania strojov. Napr. v roku 1984 Heinz

Kingadner na stroji KTM (názov firmy je Kronreif-Trunkenpolz-Mattighofen) získal svoj prvý titul majstra sveta v triede do 250 ccm.

Známka nominálnej hodnoty 0,55 eura bola vytlačená hĺbkotlačou a v náklade 500 000 ks bola vydaná 10. septembra 2006.

Spoločné vydanie Čína – Rakúsko: Klavír a Guqin

Každoročne prichádza z ázijských krajín do Rakúska tisíce turistov. Návštevy opery a koncertov sú vždy stabilným programom ich pobytu.

Vychádzajúc z týchto tradícií sú námetom spoločného rakúsko-čínskeho vydania hudobné nástroje.



Rakúsko prezentuje klavír, ktorý vyhotovila svetoznáma firma Bösendorfer. Zvláštna farba zvuku a technické vyhotovenie, tzv. Viedenská mechanika, zabezpečujú klavírom Bösendorfer medzinárodné uznanie. Zakladateľ firmy Ignaz Bösendorfer získal licenciu na výrobu klavírov v roku 1828, a tým sa založila tradícia výroby rakúskych klavírov - perfektná ručná práca a vysoká kvalita.

Vzťah k Mozartovmu roku vidno aj na známke. Klavír je v popredí siluety mesta Salzburg na notovom zázname originálnej partitúry Mozartovej známej Figarovej svadby, ktorú skomponoval v rokoch 1785 – 1786 vo Viedni.

Známka nominálnej hodnoty 0,55 eura bola vytlačená hĺbkotlačou a v náklade 600 000 ks bola vydaná 26. septembra 2006.

Čína predstavila ľudový nástroj Guqin, ktorý zároveň pripomína a symbolizuje jej 3000 ročnú hudobnú tradíciu a tradičnú čínsku hudbu. Guqin na známke, nazývaný „Da Sheng Yi Yin Qin“, bol vyhotovený v časech dynastie Tang (r. 618 – 907) a nachádza sa v pe-

kingskom múzeu. Zaujímavý je nielen svojim zvukom, ale aj umeleckými prvkami na jeho povchu. Na pozadí nástroja je na známke zobrazený pamätník Guqintai, ktorý sa nachádza v blízkosti vrchov Guishan, v meste Wuhan. Bol postavený na pamiatku stretnutia priateľov hudby a na jeho stenách sú reliéfy zobrazujúce výjavy z histórie. Text na pravej strane známky je verš z piesne Song Xianga (1748–1826), básnika z obdobia dynastie Qing.

V roku 2003 bol Guqin zapísaný do zoznamu UNESCO ako majstrovské dielo patriace do duchovného dedičstva ľudstva.

Známka nominálnej hodnoty 0,55 eura bola vytlačená hĺbkotlačou a v náklade 600 000 ks bola vydaná 26. septembra 2006.



Maďarsko

Maďarská pošta vydala 9. augusta 2006 hárček pri príležitosti **140. výročia otvorenia zoologickej a botanickej záhrady v Budapešti.**

Prvá zoologická záhrada bola zriadená v Schönbrunne pri Viedni v roku 1752. V Maďarsku bola prvá ZOO otvorená 9. augusta 1866. Po roku 1900 bola rekonštruovaná a verejnosti bola sprístupnená 20. mája 1912. Pre viaceré druhy zvierat boli zriadené zvláštne pavilóny. Ďalšou úpravou od roku 1990 sa systematicky zlepšovali podmienky a prostredie pre jednotlivé zvieratá.



Na hárčeku nominálnej hodnoty 500 Ft sú zobrazené rôzne druhy zvierat, typické pre budapeštiansku ZOO. Hárček bol vydaný v náklade 100 000 kusov a ošetom ho vytlačila tlačiareň Pénzjegynyomda Zrt.

Maďarská pošta vydala 18. augusta 2006 hárček pri príležitosti **150. výročia vysvätenia baziliky v Ostrihome.**

Bazilika na pravom brehu Dunaja, oproti slovenskému mestu Štúrovo, je najväčším kostolom v krajine, vysvätený bol v roku 1856. Pri tejto príležitosti Franz Liszt skomponoval omšu, ktorú osobne dirigoval. Výzdoba katedrály je dielom Michelangela Grigolettiho. Na známke je pohľad na celú baziliku, háreček poskytuje obraz vnútornej výzdoby kupyly.



Háreček nominálnej hodnoty 500 Ft. bol vydaný v náklade 100 000 kusov a ofsetom ho vytlačila tlačiarň Pénzjegynyomda Zrt.

(spracoval -pem-)



**PREHLAD
PRÍLEŽITOSTNÝCH
PEČIATOK**
**august - september
2006**

dátum, domicil,
text pečiatky, autor, farba



■ 30. 8. 2006 Mariánka: **MARIÁNKA AKO JU NEPOZNÁTE** • František Horniak • čierna



■ 8. 9. 2006 Dubnica nad Váhom 1: **250 ROKOV VYSVÄTENA KOSTOLA SV. JAKUBA** • Bohuslav Šikuli-
nec • čierna



■ 8. 9. 2006 Mariánka: **70 ROKOV OD POSVIACKY KRÍŽOVEJ CESTY** • František Horniak • čierna



■ 9. 9. 2006 Spišská Nová Ves 3: **SBA-KVALIFIKÁCIA ME 2007 V BASKETBALE MUŽOV 2.-13. 9. 2006** • Ma-
rián Kellner • modrá



■ 9. 9. 2006 Bratislava 36: **ČESKÉ A SLOVENSKÉ OBÁLKY PRVÉHO DŇA VYDANIA** • Galéria TYPOARS • čierna



■ 9. 9. 2006 Močenok: **100. VÝROČIE DYCHOVEJ HUDBY IV. DNI OBCE-SVIATOK POVÝŠENIA SV. KRÍŽA** • čierna

SLÁVNICA 14. 9. 2006



30. ROČNÍK NAVIGAČNEJ SÚŤAŽE LET STRÁŽOVSKOU HORNATINOU

■ 14. 9. 2006 Slávnica: **30. ROČNÍK NAVIG. SÚŤAŽE LET STRÁŽOVSKOU HORNATINOU** • modrá



■ 16. 9. 2006 Hlohovec 1: **50 ROKOV PREVÁDZKY V NOVEJ BUDOVE POŠTY** • Ivan Tvrdý • čierna



■ 16. 9. 2006 Bratislava 35: **RAČIANSKE VINOBRANIE 2006** • Mgr. Zuzana Bošácka • čierna



■ 16. 9. 2006 Malacky: **800. VÝROČIE PRVEJ PÍ SOMNEJ ZMIENKY** • čierna



MALÁ ŠKOLA NUMIZMATIKY (10)

PRE MLADÝCH AJ SKÔR NARODENÝCH

Elena Minarovičová

Byzantské mincovníctvo od konca 5. do 13. storočia delíme podľa jednotlivých panovníkov a mincových typov do troch hlavných skupín:

I. skupina:

1. **Anastasius I.** (491 - 518), **Justinus I.** (518 - 527), **Fokas** (602 - 610). Mince týchto panovníkov sa vyznačujú veľkosťou a pravidelnosťou tvaru. Poprsie panovníka je na minci podľa rímskej tradície zobrazené smerom vpravo a nie každá razba je označená letopočtom.

2. **Justinianus I.** (527 - 565) zmenil od roku 538 tradične zobrazené poprsie panovníka obrátené vpravo za štylizované poprsie en face (pohľad spredu), typické pre ďalší vývoj zobrazovania byzantského panovníka. Justinianus I. zaviedol na bronzových minciach aj datovanie.

3. **Justinus II.** (565 - 578) zamenil na všetkých bronzových minciach portrét panovníka za dve frontálne zobrazené sediace postavy. Aj nasledujúci panovníci **Tiberius II.** (578 - 582), **Mauritius Tiberius** (582 - 602) a **Fokas** (602 - 610) razili mince podľa tohto vzoru.

II. skupina:

1. Táto skupina zahŕňa mince **Heracliovcov**. Pre obdobie vlády cisárov tejto dynastie – **Heraclia I.** (610 - 641), **Heraclia II.**, **Heracleona** (641), **Constansa II.** (Constantinus III. 641 - 668), **Constantina IV. Pogonata** (668 - 685) a ďalších až do roku 717, je charakteristický úpadok predovšetkým bronzových mincí. Bronzové razby sú redukované a vyznačujú sa nedbalosťou razby. Nemajú už pravidelný okrúhly tvar, opisy sú nečitateľné a nedorazené. Často sa vyskytujú tzv. *rodinné mince* s viacerými postavami, napríklad panovník spolu s manželkou a synom, s otcom a pod. (obr. 1).

Cisár Heraclius I. zaviedol nové druhy strieborných mincí. Boli to **hexagram** a **miliarenses**. V roku 615 sa razila aj dvojitá miliarenses a **siliqua**. Hexagram mal hmotnosť asi 6 gramov. Miliarenses bývala ľahšia a navonok sa od hexagramu líšila vyobrazením na reverze mince. Na hexa-



1. *Solidus Constansa II. a Constantina IV. z dynastie Heracliovcov, pol. 7. storočia. Na averze vpredu otec, za ním syn, na reverze kríž a po jeho stranách Heraclius a Tiberius.*

gram je kríž na troch stupňoch (niekedy na glóbose) s opisom **DEVS ADIVTA ROMANIS**, na miliarenses je kríž na glóbose ozdobený palmovými vetvičkami, bez opisu.

2. Od roku 717 nastupuje dynastia **isaurská (sýrska)**, reprezentovaná cisárom **Leom III. Isaurským** (717 - 741), ktorý odstránil zo svojich mincí poprsie Krista a aj na reverze jednotlivých razieb zobrazoval členov rodiny. Cisár **Constantinu V. Copronymus** (741 - 775) prispôbil svoje strieborné razby arabským dirhamom. Na reverze mincí sa zjavuje viacriadkový nápis, typický pre arabské mince (obr. 2).

Mince razené zo zlata sú časté, zriedkavejšie sú



2. *Constantinus V. a Leo IV. na averze solidu. Na reverze poprsie Lea III. Polovica 8. storočia.*

však z bronzu a ešte vo väčšej miere zo striebra. Od vlády **Ireny** (797 - 802), matky Constantina VI., až po cisára **Michala II.** (820 - 829) sa vyskytuje na niektorých bronzových minciach pri symbole hodnoty značka **XXX** a **NNN**. Môže ísť o pseudodatovanie, prípadne o trikrát zdôraznené opakovanie začiatkových písmen gréckych slov „Kristus zvíťazi“ (obr. 3, obr. 4).

3. Od roku 820 prevzala moc dynastia **frygická**, ktorá vládla až do roku 867. Za vlády cisára **Theofila** (829 - 842) sa zjavuje niekoľko nových typov a legiend na minciach. Na niektorých follisoch s hodnotou 40-nummia vystriedal písmeno **M** na ich reverze niekoľko-riadkový nápis podľa vzoru strieborných mincí.



3. Follis s Michalom a Theofilom na averze. Na reverze po stranách písmena M značky XXX a NNN. Polovica 9. storočia.



4. Poprsie Ireny na averze zlatej mince. Na reverze poprsie Krista. Koniec 8. storočia.

Na niektorých razbách **Michala III.** (842 - 867) sa opäť používa obraz Krista a svätcov. Na zlatých razbách sa vyskytuje na jednej strane mladý cisár a jeho najstaršia sestra Tekla. Na ďalších razbách je na averze zobrazený Michal III. spolu so svojou matkou a na reverze je poprsie Krista. Pripomeňme si, že byzantský cisár Michal III. vyslal roku 863 na Veľkú Moravu byzantskú misiu pod vedením solúnskych bratov Constantina a Metoda. Solúnski bratia po príchode do Veľkomoravskej ríše zostavili, okrem iného, *Súdny zákoník pre ľud*. Bol to preklad gréckej Eklogy, významného trestného zákonníka už spomínaných cisárov Lea III. Isaurského (717 - 741) a Constantina V. Copronyma (741 - 775). Obr. 5.



5. Portrét Michala III. na averze solidu. Polovica 9. storočia.

Cisár **Leo VI.** (886 - 912) zaviedol na zlaté mince zobrazenie Panny Márie. Niekedy je Leo VI. znázornený na bronзовých minciach spolu so svojim bratom **Alexandrom** (912 - 913).

III. skupina:

1. Do tejto skupiny byzantských mincí patria typologicky razby z 10. až 11. storočia. Roku 867 nastúpila vládu v Byzancii *dynastia macedónska*, ktorá bola pri moci až do roku 1056. V tomto období sú charakteristické tzv. *anonymné bronzy*, bez bližšieho označenia mena panovníka. Napr. na averze anonymného bronzu **Jána I. Zimisca** (969 - 976) je namiesto mena panovníka poprsie Krista so slovom EMANVEL a na reverze je viacriadkový nápis v gréckom jazyku: Ježiš Kristus – kráľ kráľov.

2. Za vlády cisára **Basila II. Bulgarktonosa** (976 - 1025) sa začali vydávať široké miskovité (konkávne) zlaté mince, nazývané nummi scyphati alebo tiež nomisma (obr. 6).



6. Basil II. a jeho brat Constantin VIII. na reverze nomismy. Na averze poprsie Krista. Koniec 10. začiatok 11. storočia.

Miskovitý tvar býva aj na strieborných a neskôr i na bronзовých minciach. Tento typ mincí je od polovice 11. storočia typický najmä pre *dynastiu Komnenovcov*. Sú charakteristické aj pre cisára **Constantina VIII.** (1025 - 1028) a nasledujúcich panovníkov až po **Nicefora Botaniata** (1078 - 1081) a razili sa až do zániku byzantskej ríše roku 1453.

3. Prvým cisárom dynastie Komnenovcov bol **Isaac I. Komnenos** (1057 - 1059). Za tejto dynastie (bola pri moci až do roku 1185) má veľkú zásluhu na upevnení moci v ríši **Alexios I. Komnenos** (1081 - 1118), ktorého mincovníctvo dosiahlo veľkú rozmanitosť jednotlivých razieb. Okrem bežných mincí v zlate (solidus), striebre (miliarense) a drobných mincí z bronzu sa vydávali zlaté miskovité razby, mince z elektrónu na báze striebra alebo billonu a rovnako aj miskovité razby z bronzu.

4. V rokoch 1185 - 1204 vládla v Byzancii *dynastia Angelovcov*: **Isaac II. Angelos** (1185 - 1195), **Alexios III. Angelos**, nazývaný Komnenos (1195 - 1203) a **Alexios IV. Angelos** (1203 - 1204). Pre mince týchto

panovníkov je na väčšine z nich charakteristické striedanie svätcov – sv. Michala, Juraja, Constantina alebo Demetria namiesto tradičného poprsia Krista. Mince sa naďalej razili zo zlata, elektrónu, billonu a bronzu, a to ako v tradičnom, tak aj v konkávnom tvare.

Roku 1204 sa Byzancia rozdelila na celý rad menších štátov. Okrem latinského cisárstva bolo zriadené cisárstvo Thessalonika, cisárstvo Nicea a napokon od vlády **Michala VIII. Paleológa** (1261 - 1282) vznikla znovu obnovená Byzantská ríša, ktorá trvala až do vlády cisára **Constantina XI. Paleológa** (1448 - 1453), čiže do zániku Byzancie vôbec.

Čo sa týka razby mincí – postupný úpadok celej ríše

sa prejavoval aj v mincovníctve. V latinskom cisárstve sa napríklad nemincovalo. Rozsiahla razba mincí bola najmä v Thessalonike za panovníkov **Theodora Angela Komnena Ducasa** (1224 - 1230) až po **Michala VIII. Paleológa** (1261 - 1282), ktorý sa od roku 1261 stal panovníkom už spomínanej znovu obnovené Byzantskej ríše. Tento cisár obnovil razenie mincí v Byzancii na ďalších takmer dvesto rokov. Na svojich zlatých nomismách je zobrazený pod ochranou anjela, korunovaný Kristom. Posledným panovníkom tejto dynastie bol **Constantinus XI. Paleológ** (1448 - 1453) a počas jeho vlády - v roku 1453 - vyvrátili Turci Byzantskú ríšu. Bol to dôsledok veľkého tlaku Turkov, ktorí sa už v 13. storočí usadili v malej Ázii a smerovali na Balkán.



**MALE OKIENKO
TELEKARTISTU**
/102/
RUBRIKA PRE ZBERATELOV
TELEFÓNNYCH KARIET

Marian Jobek

Čo nového pribudlo do našich zbierok slovenských verejných TK?

V MOT 98 som naposledy opisoval prvé dve novovydané slovenské verejné TK od premenovanej spoločnosti T-Com (A 200 a 201), ktoré boli dodané na trh začiatkom roka 2006. V tomto období dodala spoločnosť na trh ďalšiu, v poradí tretiu TK v roku 2006 (obr. 1).

A 202	Vítajte vo svete zábavy (pár mladých ľudí)	čip GEM 6b
3/2006 50 000 ks	120 Sk (60 jednotiek)	50 000 ks

Na rozdiel od predchádzajúcich dvoch TK spoločnosti T-Com, kde boli použité čipy GPT 3, spoločnosť T-

① 120 Sk
telefónna karta

T · Com · · ·



Com prvýkrát použila na svojich TK čip GEM 6b od francúzskej firmy GEMPLUS. Možno predpokladať, že táto karta sa na trh dostane aj s čipom GEM 6a. Na karte A 202 je použitý klasický číslovač TČI, pričom číslovač je umiestnený vpravo dolu na jej zadnej strane. TK má platnosť do 31.12.2008.

Andy WARHOL – slovacikum na nemeckej TK

Je všeobecne známe, že americký výtvarník so slovenskými koreňmi, filmový maliar a tvorca Andy Warhol (narodil sa 6. augusta 1928 a zomrel 22. februára 1987), pôvodným menom Andrewa Warhola, bol jednou z kľú-



čových postáv výtvarného umenia v druhej polovici 20. storočia. Stal sa svetoznáмым predstaviteľom silného výtvarného prúdu, ktorý vo všeobecnosti poznáme pod názvom „pop art“.

Andy Warhol sa narodil prístahovalcom rusínskej národnosti pochádzajúcich z malej dediny Miková, ktorá sa dnes nachádza v severovýchodnej časti Slovenska, v okrese Stropkov, neďaleko mesta Medzilaborce. Je tiež známe, že Andy Warhol napriek tomu, že na základe rozprávania svojej matky Júlie často túžil navštíviť krajinu svojich predkov, túto túžbu nikdy nanaplnil. Nap-

riek tomu však Slovensko môže byť hrdé na to, že aj keď ho osobne nenavštívil, momentálne má na svojom území po ňom veľkú pamiatku – 12 originálnych diel a mnoho kópií, ktoré sú sústredené v Múzeu moderného umenia Andyho Warhola, ktoré vzniklo 1. septembra 1991 a slávnostne bolo otvorené 5. októbra 1991 v okresnom meste Medzilaborce. Toto múzeum vzniklo ako prvé na svete a stále je jediné v Európe. Vystavené diela sú dlhodobou zapožičané nadáciou Andyho Warhola so sídlom v New Yorku. Je paradoxné, že napriek tomu, že tento objekt je vo všeobecnosti veľmi známy, navštevuje ho podstatne viac zahraničných turistov ako našincov. Aj mne spolu s priateľom a našimi manželkami sa podarilo prvýkrát ho zhladiť na vlastné oči až minulé roky.

Je to už viac ako 40 rokov, čo Andy Warhol dokázal obyčajným vec každodennej potreby Američanov – reklamným pomalovaním série plechoviek s obsahom paradajkovej polievky, ktorú predovšetkým Američania poznajú pod názvom „Campbellova polievka“, premeniť a povýšiť doslova na kult. Reklama mala vtedy veľký úspech. Súčasne dokázal ako prvý zmedializovať portréty svetoznámych ľudí. Bolo mu jedno, či ide o Elvisa Presleyho, Marilyn Monroe alebo Lenina, či Mao-ce-tunga. Prostredníctvom svojich portrétov z nich urobil, bez ohľadu, že v expozíciách sú prezentované vedľa seba, veľké mediálne hviezdy, ako novodobé „božstvá“, ktorým sa bežní ľudia neváhajú klaňať ako v minulosti panovníkom.

A práve tieto znaky umenia Andy Warhola sa dostali aj na telefónne karty. Známa je austrálska privátna karta nominálnej hodnoty 20 AUD, na ktorej je vyobrazená pokrčená plechovka s obsahom „Campbellovej polievky“. Je to reprodukcia obrazu Andy Warhola, ktorého originál sa nachádza v umeleckom múzeu v Sydney. Karta má katalógové číslo C 80 (podľa talianskeho katalógu „Catalogo delle schede telefonische di AUSTRALIA“). Bohužiaľ kartu nemám k dispozícii, ani jej obrázok vhodný na reprodukciu, ale jej vyobrazenie sa dá pozrieť v katalógu PĚNKAVA „Katalog telefonních karet“, 1991-2001, str. 213, ktorý majú mnohí naši zberatelia TK k dispozícii.

Ďalšou kartou je nemecká verejná karta nominálnej hodnoty 12 DM, ktorú pod označením P04/00 a v náklade 500 000 ks vydal v marci roku 2000 nemecký T-Com. Karta má katalógové číslo P 276 (katalóg Michel). Karta, na ktorej averze je dominantne zobrazený americký sexsymbol, herečka Marilyn Monroe, je venovaná



ďalšiemu veľkému nemeckému umelcovi z oblasti „pop artu“ – Petrovi Blakemu, ktorý pôsobil popri Andy Warholovi. Konkrétny text v tomto smere je uvedený v nemeckom jazyku na reverze karty (obr. 2).

Bohužiaľ až v tomto období sa mi dostala do rúk veľmi zaujímavá nemecká privátna TK, ktorá je na averze karty venovaná tiež Andy Warholovi. Karta má nominálnu hodnotu 6 DM. Bola vydaná v apríli roku 1993 pod označením O 744 ako v poradí tretí motív z tejto série, pričom na reverze TK tejto série je propagácia aj u nás známeho časopisu BURDA. Karta má náklad len 10000 ks a na prednej strane sú viaceré dominantné motívy, ktorým sa venoval Andy Warhol vo svojej tvorbe a ktoré som už spomínal, napr. plechovka s „Campbellovou polievkou“, opäť Marilyn Monroe, Mao-ce-tung a pod. (obr. 3).

Miss pomocou telefónnych kariet ?

V denníku Pravda, v časti Koktail zo 7. januára 2006, som sa dočítal zaujímavú informáciu, že aj pomocou telefónnych kariet si možno pomôcť k titulu kráľovnej krásy! Konkrétne nová kráľovná krásy Belgicka na rok 2006 Virginie Claes si k svojmu titulu dopomohla aj vlastnými hlasmi. Ako? Nuž kúpila si cca 50 dobijacích kupónov (ich hodnota nebola v jej prípade údajne uvedená) pre mobilné telefóny. Tieto rozdelila medzi svojich známych, priateľov a asi aj rodinu a požiadala ich, aby za ňu v súťaži hlasovali pomocou SMS-iek. Po odhalení tohto malého triku médiami sa bránila tým, že to tak robí každý a že to nie je zakázané, citovali víťazku belgické noviny Het Volk.

V tej istej súvislosti však iné belgické tlačové médiá s odvolaním sa na usporiadateľov informovali, že víťazka použila spolu 44 dobijacích kupónov v celkovej hodnote okolo 8 580 eur (cca 330 000 Sk), čo by malo predstavovať cca 195 eur na jeden kus dobijacieho kupónu alebo (7 500 Sk na jeden kus). Je zrejme, že z nášho pohľadu to nie je málo.

Belgická kráska pochádzajúca z mesta Hasselt si tak mala zabezpečiť prostredníctvom 17 160 SMS hlasov svoje víťazstvo, čo je v prepočte necelých 20 Sk za hlas. Rozhodnutie o kráľovnej krásy však nepadlo kvôli tomuto počtu hlasov, ubezpečila televízna stanica VTM, ktorá šou zorganizovala.

Čo už, aj tak „še dá“, povedal by našinec na margo tejto informácie.

Známka a známková grafika (6)

V druhej polovici päťdesiatych rokov sa v československej známkovej produkcii vyskytujú práce slovenských autorov o čosi častejšie ako v predchádzajúcich rokoch. Významný je najmä rok 1957, keď emisiu TANAP debutuje v známkovej tvorbe Jozef Baláž. Jeho vstup predstavuje medzník, od ktorého začína už trvalé a neperušené pôsobenie slovenských výtvarníkov v tejto disciplíne. Baláž sa zúčastnil súťaže na vytvorenie emisie. Spomedzi návrhov viacerých autorov komisia odporučila realizovať tri Balážove návrhy. Námetom dvoch je zvierata, typicky vysokohorské tatranské zvierata – kamzík a pán našich lesov – medveď. Obidve známky



sú veľmi vydarené. Sugestívna je najmä známka s medveďom, ktorý pôsobí veľmi monumentálne. Skutočne je stelesnením sily. Chystá sa už-úž vystúpiť z prítiesného známkového formátu. V kompozičnom radení sústredných kruhov akoby bolo cítiť rytmus jeho krokov. Tento autorov prejav bol výrazným oživením vtedajšej známkovej tvorby. Kompozícia známky zobrazujúcej kamzika vychádza

z diagonály, je v nej cítiť náznak budúceho pohybu. Obidve zvieratá sú neformálnymi symbolmi tatranskej prírody, ktorá sa iba črtá za ich telami. Tretej známke väčšieho formátu dominuje krása tatranskej prírody, ktorej súčasťou je aj orol, čo sa iba mihol v diaľke.

Ďalšie dve známky zo série vytvoril Anton Hollý. Boli to prvé jeho realizované známky, napriek viacerým predchádzajúcim návrhom a úsiliu o vydanie známky



v SNP. Hollého tatranské kvety na známkach emisie pôsobia plošnejšie a dekoratívnejšie. Vzhľad emisie scelujú farebné hĺbkotlačové plochy, doplňujúce a uzatvárajúce kresbebné partie v akýsi priestorový rámček

(farebné plochy sú údajne na známkach vďaka tvorivej invencii Jindru Schmidta, autora ryteckých rozkresieb).

Emisiu ako celok možno považovať za prvý výraznejší príspevok a úspešný vklad slovenských výtvarníkov do vtedajšej celoštátnej známkovej produkcie.

V ďalšom roku vytvoril grafik Jozef Chovan dve



známky z emisie Československé kúpele, ktoré veľmi dobre zapadajú do celkovo šesťznámkovej série.



Ďalším príspevkom J. Baláža je 4-známková emisia k 10. výročiu Pionierskej organizácie (1959). Ide o vzácné vyváženú jednotnú emisiu s neformálnymi polopostavami detí pri rôznej záujmovej činnosti.



Z Balážovej tvorby tohto obdobia treba spomenúť aj sériu piatich obrázkov zo života zvierat pre emisiu venovanú 10. výročiu Tatranského národného parku, na ktorých priam s vedeckou





presnosťou zobrazil rysi, svište, zubra, vlka a jelene.

Ako príklad spolupráce viacerých autorov na jednej emisii možno uviesť trojznámkovú sériu vydanú tiež v roku 1959 na počesť 15. výročia SNP a 40. výročia Slovenskej republiky rád. Stretáva sa tu figurálna plastika Ladislava Snopka Do povstania s alegorickou postavou bojovníka od autora A. Hollého (v grafických úpravách Bedřicha

Housu a Bohdana Rouleho), so symbolickou kresbou J. Švengsbíra.

Iným príkladom spolupráce viacerých autorov na jednom celku, mimochodom dokumentujúcim spôsob zapojenia slovenských autorov do celoštátnej známkovej produkcie, je emisia výplatných známok zobrazujúca české a slovenské hrady a známky. Výtvarné spracovanie tejto emisie bolo zverené dvom autorom. Jaroslav Šváb vytvoril predlohy piatich českých hradov, tri



slovenské motívy (Trenčín, Kremnica, Smolenice) spracoval A. Hollý. Napriek zriedkavej spolupráci dvoch autorov na jednej emisii, výsledný dojem je pomerne jednotný (možno preto, že známky vizuálne zjednocuje tmavá nečlenená plocha pozadia, v ktorej sú umiestnené iba písmové prvky) a priaznivý ohlas mala aj medzi zberateľmi.

K významnej filatelickej akcii, Celoštátnej výstave poštových známok Bratislava 1960, mali vyjsť príleži-



stosťné a letecké známky. Výstavný výbor v spolupráci s Ústredím českých filatelistov odporúčal ako tvorcov slovenských výtvarníkov Jozefa Baláža, Vincenta Hložníka a Štefana Bednára. Taktiež stanovil požiadavku, aby na známke bola zobrazená Bratislava. Jozef Baláž



najprv vytvoril dve príležitostné známky. Na oboch použil princíp vyobrazenia známky na známke, keď do obrazu zakomponoval výpltnú známku z roku 1936 s pohľadom na Dunaj a bratislavský hrad. Týmto riešením jednak vhodnou formou pripomenul filatelistickú činnosť a súčasne sa predviedol ako zdatný známkový tvorca poznajúci zákonitosti miniatúrnej známkovej grafiky a tiež ako tvorca akceptujúci záujmy filatelistov.

Baláž vypracoval aj návrhy na dve letecké známky.

Zobrazuje na nich, viac v symbolikej ako reálnej podobe, nad Bratislavou letiace prostriedky modernej leteckej prepravy zásielok v kontraste so starým poštovým dostavnikom.

Z uvedeného je zrejmé, že ku koncu 50. rokov je účasť slovenských výtvarníkov na stvárnení známok podstatne vyššia, ako to bolo začiatkom decénia. Napriek tomu, že slovenskí známkový grafici sú v štádiu hľadania vlastného výrazu a zväčša objavujú vyjadrovacie prostriedky vhodné pre tvorbu známok, ako aj spoznávajú požiadavky oceľoryteckej techniky a krásu tejto tvorby, medzi realizáciami sa nachádzajú okrem prác priemerných aj viaceré dobré práce. V sledovanom období sa na žiadúcej úrovni medzi tvorcov československej známky radí najmä tvorba Jozefa Baláža.

Toto obdobie je tiež časom hľadania nových foriem spolupráce českých a slovenských autorov. Stáva sa, že slovenský výtvarník vytvorí hlavný motív obrazovej časti a výslednú podobu dá známke český výtvarník, grafický upravovateľ alebo rytec, ktorý má väčšie skúsenosti so skladbou známkových prvkov.

Slovenskí výtvarníci sa zapájajú do súťaží na vytvorenie známky. Majú takto možnosť bližšie sa zoznámiť so špecifikami tejto disciplíny. Je to príležitosť ku konfrontácii výsledkov svojej práce s prácami skúsenejších tvorcov.

Antónia Paulinyová

Výmena výstav medzi poštovými múzeami v Banskej Bystrici a v Prahe v roku 2006

Spolupráca medzi Slovenskou poštou, a. s., a Českou poštou, s. p., v oblasti poštového múzejníctva sa v tomto roku naplnila aj v podobe vzájomnej výmeny výstav. Poštové múzeum v Banskej Bystrici a Poštové múzeum v Prahe pripravili dve výstavy, ktoré sú časovo zasadené do obdobia 20. storočia, a tak sa dá povedať, že prezentujú históriu poštových služieb na území, ktoré bolo vo väčšinu 20. storočia spoločným štátom Čechov a Slovákov.

Poštové múzeum v Banskej Bystrici pripravilo výstavu pod názvom **Pošta na Slovensku v 20. storočí**. Na pôde pražského Poštového múzea ju slávnostne otvorili 18. mája 2006, a to aj za účasti mimoriadneho a splnomocneného veľvyslanca Slovenskej republiky v Českej republike, pána Ladislava Balleka, čo ešte umocnilo význam tohto podujatia. Pre návštevníkov bola výstava sprístupnená až do 24. septembra 2006.

Na ploche 14 výstavných panelov a v 23 vitrínach priniesla prostredníctvom fotografií, trojrozmerných predmetov a písomných prameňov pohľad na náročnú prácu poštárov od začiatku 20. storočia až po jeho koniec. Výtvarné návrhy poštových známok, rytecké dosky a poštové známky návštevníkom priblížili bohatú známkovú tvorbu Slovenskej republiky na prelome 20. a 21. storočia. Okrem toho výstava predstavila aj obdobie pôsobenia Poštového múzea v Banskej Bystrici a poštovú históriu tohto



mesta, ktoré je v súčasnosti sídlom Slovenskej pošty, a. s. Súčasťou výstavy bolo aj vydanie poštového lístka a príležitostnej poštovej pečiatky.

Recipročným spôsobom sa od 13. októbra 2006 až do 31. marca 2007 vo výstavných priestoroch Slovenskej pošty, a. s., Poštového múzea v Banskej Bystrici na Partizánskej ceste č. 9 predstaví Poštové múzeum Praha. Do Banskej Bystrice pravežský kolegovia pravežú výstavu **Československá pošta, telegraf a telefon 1918 - 1938**. Poštové múzeum v Prahe bolo založené už v roku 1918 a jeho zbierkový fond tvorí množstvo vzácných predmetov, písomného a filatelistického materiálu, ako aj pohľadnica a iného obrazo-

vého materiálu.

Výstava predstaví jeden z úsekov poštovej histórie





slovenského a českého národa, ktorý zdieľali v spoločnej Československej republike. Roky 1918 až 1938, ktorými je výstava rámcovaná, boli rokmi postupného rozvoja vo všetkých oblastiach života mladej republiky, poštové služby nevynímajúc. Preto bude iste zaujímavé pre-

nieť sa prostredníctvom predmetov a dobových fotografií do tohto, na prvý pohľad azda ani nie tak príliš vzdialeného obdobia.

Súčasnou výstavou bude aj otvorenie príležitostnej poštovej priehradky 13. októbra 2006 od 10.00 hod. do 13.00 hod. v priestoroch Poštového múzea v Banskej Bystrici. V nej si budú môcť záujemcovia príležitostnou poštovou pečiatkou dať opečiatkovať poštový lístok vydaný Slovenskou poštou, a. s., k tejto výstave. Určitou zvláštnosťou bude to, že názov výstavy na prítláči poštového lístka a na príležitostnej pečiatke je v českom jazyku, aj keď vďaka príbuznosti oboch jazykov sa od slovenčiny odlišuje len krátkym písmenom „o“ v slove „telefon“

Príležitostné poštové priehradky s ponukou poštového lístka a príležitostnej poštovej pečiatky by sa mali stať tradíciou pri každej výstave usporiadanej Poštovým múzeom Banská Bystrica, ktoré chce aj takýmto spôsobom propagovať služby Slovenskej pošty, a. s.

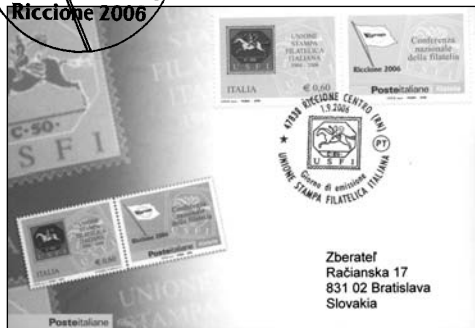
Leo Lichvář

Slovenská pošta v Riccione

V známom talianskom turistickom prímorskom centre sa na prelome augusta a septembra tradične konajú filatelistické akcie. Taliansky zväz filatelistov oslávil 40. výročie a v dňoch 1. až 3. septembra sa konal už 45. medzinárodný filatelistický veľtrh. Zúčastnila sa ho aj Slovenská pošta prostredníctvom stánku Pofis, v ktorom ponúkala slovenské poštové známky a ďalšie filatelistické produkty. Najväčší záujem návštevníkov sa sústredil na známky s reprodukciou umeleckých diel a námetom prírody, úspech mala aj známka Hrad Devín na kupóne s logom veľtrhu.

Pri tejto príležitosti talianska pošta vydala 1. 9. 2006 príležitostnú známku s kupónom. Na známke je emblém filatelistického zväzu a na kupóne je aj logo veľtrhu.

MP



Zberateľ
Račianska 17
831 02 Bratislava
Slovakia

ČO PÍŠU INÍ

■ PERFINY 2 (156) - júl 2006

Časopis českých a slovenských zberateľov perfinov (slovenská verzia) medzi úvodnými článkami prináša informácie z výstav Nitra 2006 a HUNFILEA 2006, na ktorých významné ohodnotenie získali exponáty Júliusa Píšu z Piešťan a Otta Pisztona z Nových Zámkov. O problematike zbierania perfinov a ich vystavovania píše A. Urminský. Perfiny gréckej banky si všíma VI. Beneš. Nasleduje rad krátkych a zaujímavých príspevkov: Nový perfin Bosny a Hercegoviny?, Nie je celina ako celina, Ako je to s perfinom B4 BC/T (Bratislavská cvernová továreň), Ruské perfiny, Perfin zo Skalice, od autorov T. Koteka, J. Kuběnku a J. Marenčíka. Záver tvorí 20. písomná aukcia perfinárskeho materiálu.

■ POŠTOVNINÁLEPKY č. 62 (2006)

Spravodajca Spoločnosti zberateľov poštových nálepiek v úvode prináša informáciu J. Kratochvíla z rokovania VZ spoločnosti, ktorého hlavným bodom bola typológia nových druhov R-nálepiek. Pravidelná rozsiahla rubrika Zaujímavosti z terminálov APOST, ktorej autorom je J. Fencľ, prináša veľa nových údajov a vyobrazení nálepiek aj celistvostí. V krátkych príspevkoch čitateľa informujú a dokumentujú rôzne zistenia z poštovej prevádzky týkajúce sa poštových nálepiek. V závere nechýba ani inzercia.

Slováci v misii SFOR v Bosne a Hercegovine

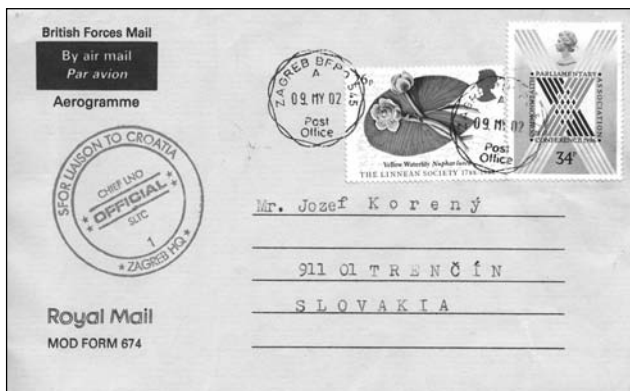
Vnútropolitická situácia v bývalej Juhoslávii vyvrcholila v roku 1991 vojnou medzi Srbskom a Chorvátskom. Na túto situáciu reagovalo európske spoločenstvo monitorovaním situácie misiou EU – ECMM a WEU – DANAUBE. Na chorvátsko-srbský konflikt v tzv. Republike Srbská krajina, ktorá vznikla vo februári 1992, reagovala OSN vytvorením misie UNPROFOR. Konflikt sa od júna 1992 rozšíril aj do Bosny a Hercegoviny, keď zasiahol centrálnu oblasť Bosny a Bihač. V decembri 1992 sa riešila problematika zabezpečenia Macedónska z pohľadu vyostrenia konfliktu medzi Srbskom a Albánskom.

V roku 1995 došlo k viacerým zmenám na teritóriu bývalej Juhoslávie, keď došlo aj k zmenám mandátu OSN, ako aj k reorganizácii misie UNPROFOR.

V marci bola organizačne vytvorená misia UNPF HQ s veliteľstvom v Záhrebe, ktorá trvala do 31. 12. 1997 a tiež UNPROFOR II, ktorý riešil problematiku v Bosne a Hercegovine do 21. 12. 1995. Nasledovala misia UNCRO na riešenie situácie v Chorvátsku a v Republike Srbská krajina do 31. 1. 1996 a misia UNPREDEP na zabezpečenie Macedónska proti srbsko-albánskemu útoku s trvaním do 21. 12. 1995.

Dňa 16. 12. 1995 vstúpili na scénu sily NATO na presadzovanie Daytonskej mierovej dohody medzi Bosnou a Hercegovinou, Srbskom a Zväzovou republikou Juho-

slávia pod názvom IFOR, ktoré riešili situáciu do 20. 12. 1996. (Dayton – mesto v USA, v štáte Ohio, v ktorom bola 21. 11. 1995 podpísaná všeobecná rámcová dohoda o mieri v Bosne a Hercegovine, garantovaná EÚ, USA, Ruskom, Spojeným kráľovstvom, Nemeckom a Francúzskom.)



slávia pod názvom IFOR, ktoré riešili situáciu do 20. 12. 1996. Nasledovala misia UNPF HQ na riešenie chorvátsko-srbských sporov o Východnú Slavoniu, Baranju a Západnú Sirmiu. Počas pôsobenia misie UNTAES od januára 1996 do januára 1998 došlo k prevzatíu Východnej Slavonie Chorvátskom. Od januára 1996 pôsobila misia UNMIBH, ktorá vykonávala dohľad OSN nad dodržiavaním Daytonských dohôd. Nasledovala misia UNMOP, ktorá dohliadala nad vojenskými aktivitami na polostrove Prevlaka.

Na presadzovanie Daytonskej mierovej dohody medzi Bosnou a Hercegovinou, Srbskom a Zväzovou republikou Juhoslávia bola v decembri vytvorená misia NATO SFOR (Stabilisation Force in Bosnia and Herzegovina) ako pokračovateľka misie IFOR (International Fellowship of Reconciliation).

V tomto najťažšom z zlomovom období sa Slováci k tejto misii de facto pripojili, hoci de jure nie. Totiž vyše 150 slovenských vojakov sa ocitlo v epicentre diania, lebo v hornatej Bosne a Hercegovine boli skoro tri roky. Naši ženisti začali okamžite zabezpečovať príchod hlavných síl



NATO. Postavili pontónový most na rieke Neretva, asi 30 km od Mostara, ktorý sa stal najdôležitejším strategickým bodom tzv. Cesty života, ktorá spájala Sarajevo s jadranským pobrežím. Počas blokády Sarajeva to bola jediná cesta pre konvoje s humanitnou pomocou. Do februára 1995 po ňom prešlo 390 000 vozidiel. Odmínovani priestory letiska v Mostare a tiež rajóny v Sarajeve, udržiavali zjazdnosť ciest a upravili olympijský štadión Zetra v Sarajeve na ubytovanie vojakov.

Prvá skupina Slovákov v misii SFOR začala svoju činnosť 25. 8. 1998. Päť príslušníkov pôsobilo v štábe veliteľstva SFOR v Sarajeve a traja boli zaradení do veliacich štruktúr medzinárodnej divízie Sever /MND – North so



2002 preletela na operačné letisko v Bugojne, kde pôsobila v rámci samostatnej vrtuľníkovej jednotky holandského kráľovského letectva (Royal Netherlands Air Force), súčasťou mnohonárodnej divízie juhozápad (Multinational Division Southwest – MND-SW) síl

SFOR. Vrtuľníková jednotka používala dva stroje Mi 17. Jeden stroj Mi 17 havaroval 24. 12. 2002 pri obci Trávnik severne od Bugojna. V troch rotáciách sa zúčastnilo 63 vojakov. V celkovom počte bol lietajúci personál a zabezpečujúci servis. Jednotka skončila svoju činnosť v decembri 2003.

Príslušníci letky používali na písomný styk s domovom holandskú poľnú poštu s adresou SKAF HELIDET NAPO 83 3509 VB UTRECHT Holand. Listové zásielky boli označované kašetom čiernej farby s priemerom 35 mm a textom SLOVAK HELICOPTER UNIT SFOR BOSNIA AND HERZEGOVINA. V grafickej časti je vrtuľník, znak SR a znak NATO. Ostatní prí-



sídlom v Tuzle pod americkým velením. V štruktúre tejto divízie bol prápor CIMIC pre civilné záležitosti, v ktorom pracoval aj jeden náš príslušník. Dvaja Slováci boli v tábore pri Ugljeviku asi 50 km od Tuzly, kde v prápore CIMIC mali na starosti koordinovanie zabezpečenia infraštruktúry a starostlivosť o utečencov a navrátilcov. V rokoch 1998 – 2005 sa v misii SFOR zúčastnilo do 50 príslušníkov OS SR.

V roku 2002 sa do misie SFOR zapojila aj vrtuľníková jednotka vzdušných síl OS SR vyčlenená zo síl a prostriedkov 3. leteckej základne v Prešove. Z Prešova odletela 27. 8. 2002 s medzipristátím na letisku Sliach. Pokračovala cez Maďarsko, Chorvátsko, Bosniansku Gradišku a pristála na letisku v Banja Luke. Dňa 28. 8.

slušníci vykonávajúci činnosť v ďalších miestach využívali logistické služby PP V. Británie ZAGREB BFPO 545 A Post Office. Zásielky boli označované dvojkruhovým kašetom červenej farby s textom SFOR LIAISON TO CROATIA ZAGREB HQ, v strede kašetu CHIEF LNO OFFICIAL SLTC 1, alebo americkú PP č. APOAE 09799 ARMY POSTAL SERVICE v červenej farbe. Pôsobila tiež nemecká PP č. 731c, rakúska AUSLOG SFOR 1502a, francúzska BPM 658, holandská PP NAPO 80 a PP 553 V. Británie. Rakúska pošta vydala „osobnú známku“ so znakom SFOR a textom FELDPOSTAMT 1502 AUCON SFOR nominálnej hodnoty 0,55 €. V decembri 2005 prevzala EÚ od NATO kompetencie na riešenie situácie v Bosne a Hercegovine silami EÚ pod názvom EUFOR.

Vkladná knižka maďarskej kráľovskej poštovej sporiteľne.

Sporenie obyvateľov v minulosti zabezpečovala aj poštová sporiteľňa, keď vklady aj výbery sa realizovali na mnohých poštových pracoviskách. Vkladateľom boli vydávané vkladné knižky. Táto prax bola vykonávaná i na poštových pracoviskách bývalého Československa, ktoré boli v rokoch 1938 (1939) – 1945 súčasťou Maďarska.

Na základe informácií obsiahnutých vo vkladnej knižke maďarskej poštovej sporiteľne, ktorú máme k dispozícii, chceme priblížiť problematiku sporenia v tejto sporiteľni.

Titulná strana obsahuje kresbu anjelov držiacich dobový štátny znak Maďarska, okolo kresby je názov Maďarskej kráľovskej sporiteľne Budapešť. Nasleduje miesto na údaj pracoviska sporiteľne, ktoré vkladnú knižku vydalo, v našom prípade je to: „VI 108 Ipoliság“ (Šahy). Ďalej je čiarová predtlač na údaj čísla vkladnej knižky, ktoré je na opisovanej knižke vytláčené číslovačom (519). V spodnej časti je slovné vyjadrenie názvu

vkladnej knižky. Tieto údaje sú orámované tromi čiarami rôznej hrúbky v tvare obdĺžnika postaveného na kratšiu stranu. Pod spodnou stranou orámovania je priepichom cez všetky strany vkladnej knižky vyznačené číslo knižky (000519).

Na druhej strane je začiatok poučenia pre používateľov vkladnej knižky, ktoré pokračuje i na piatej a druhej strane od konca vkladnej knižky. V poučení sú informácie o poštovej sporiteľni, jej sídla, garancii vkladov štátom. Vklady prijímali a vyplácali viaceré pracoviská poštovej sporiteľne, medzi nimi i poštové úrady a poštovne. Vkladné knižky boli vystavované na meno. Pre vkladateľa ju mohla otvoriť i iná osoba, tzv. platiteľ, ktorý mohol disponovať s vkladnou knižkou dovtedy, pokiaľ vkladateľ neprejavil písomne záujem o disponovanie s vkladnou knižkou. Na cudzie meno sa knižka nemohla založiť. Každý vkladateľ mohol mať iba jednu vkladnú knižku. Najmenší vklad bol 1 Pengő, ale suma nižšia ako 2 P sa neúročila.

Minimálny vklad vo výške 1 P bolo možné vkladať i tak, že vkladateľ si zakúpil „sporiteľný lístok“ za 20 f a na takýto lístok dolepil poštové známky v celkovej hodnote 80 f. Takto doplnený lístok uznala sporiteľňa ako minimálny vklad 1 P a pripísala ho po predložení do vkladnej knižky. „Sporiteľné lístky“ si po pripísaní vkladu do knižky ponechala poštová sporiteľňa, ktorá ich podľa doterajších poznatkov znehodnotila a následne zničila. Pri založení knižky ju musel vkladateľ podpísať na určenom mieste, negramotným vpísal meno poštový úradník. V poučení boli pre vkladateľov uvedené nasledujúce výhody:

1. Za vklady a ich úročenie zodpovedal štát.
2. Na vklady do výšky 2000 P sa nevzťahovalo exekučné a záložné právo.
3. Všetky kontakty medzi sporiteľňou a vkladateľom boli bezplatné.
4. Vklady mali byť podľa uznesenia vlády č. 4.560/1931 uvádzané v zlatých Pengő.

Vklad do knižky zapisoval poštový úradník, ktorý zápis potvrdil svojim podpisom a pečiatkou pošty. Vložená suma bola úročená percentami, ktoré určovalo ministerstvo financií. Zápis úrokov sa vykonával raz ročne, tak že vkladnú knižku bolo potrebné zaslať z pobočky, kde bola založená, do poštovej sporiteľne. Výbery do výšky 100 P mohla vyplácať pošta, kde bola knižka založená. Ďalší výber sa mohol uskutočniť až po 10 dňoch. Výbery do výšky 2000 P sa mohli realizovať iba v hlavnej pokladni poštovej sporiteľne, a to v úrad-



Titulná strana vkladnej knižky Maďarskej kráľovskej sporiteľne Budapešť. Číslo vkladnej knižky (000519) je vyznačené dierovačom v spodnej časti a doplnené odtlačkom číslovača na predtlačenej čiare. Vkladnú knižku vydalo pracovisko sporiteľne na pošte Ipoliság (Šahy)

ných doobedňajších hodinách. Pri výbere bolo potrebné predložiť osobné doklady. Pri výbere nad 100 P, pri výbere v inej pobočke ako bola knižka založená, alebo pri rušení vkladnej knižky musel majiteľ knižky vyplniť výplatnú poukážku, na ktorej základe bola vyberaná suma následne zaslaná na najbližšiu poštu vkladateľa alebo na ním určené iné pracovisko poštovej sporiteľne. Stratu, odcudzenie alebo zničenie vkladnej knižky bolo potrebné okamžite oznámiť pomocou vyplneného, na to určeného tlačiva, poštovej sporiteľni. Na tlačivo, ktoré

Ďalšie dolu číslované strany od 1 do 10 slúžili na záznamy pohybov stavu vkladu na vkladnej knižke. Na stranách 2 až 9 je vrchná časť skrátená o cca 25 mm, aby boli vidno údaje predtlačé na vyplňovanie príslušných rubriek. Na každej dvojstrane je miesto na 13 očíslovaných záznamov. Zaujímavosťou je rozmiestnenie kruhových predtlačí na odtlačky denných pečiatok a podpisu pracovníka, ktorý vykonal aktuálny záznam. Miesto na odtlačky denných pečiatok k operáciám vykonaných v riadkoch 1, 2/4, 5/7, 8/10, 11/13 je na ľavých

Betliskový azéma: 519		NÉV: Júlia Ková	
Číslo	Pracovník	Pracovník	Pracovník
1	12.4.1941	10 P	30
2	14.2.	10 P	30
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			

Dvojstrana vkladnej knižky určená na zaznamenávanie vkladov a výberov. Vo vkladnej knižke sú zaznamenané dva vklady, 1.4.1941 vo výške 20 P a 21.4.1941 vo výške 10 P. Prijatie vkladov bolo potvrdené i odtlačkami dennej pečiatky pošty Ipolytság (Sahy) s rozlišovacím známenkom „B“.

častiach, denné pečiatky k ostatným sa odtlačali na pravej strane. Číslované strany od 1 do 10 majú modrozelenú potlač, obsahujúcu kresbu dvoch anjelov držiacich štátny znak. Voľné priestory sú vyplnené šrafovaním a ornamentálnymi kresbami. Čiernou farbou je na číslovaných stranách 1 až 10 natlačaná zostava rubrik slúžiacich na vyplňovanie údajov o vkladoch alebo výberoch. V záhlaví číslovaných strán 1 a 10 sú predtlačé s názvami rubriek, zľava doprava: poradové číslo záznamu, miesto na odtlačok dennej pečiatky a podpisu pracovníka, ktorý záznam vyhotovil, výška vkladu slovami, dátum, číslo knižky, výber, vklad, zostatok vkladu, číslo pošty... V spodnej časti pod orámovaním je na každej čísloovanej dvojstrane nápis: „Odtlačok poštovej pečiatky a podpis zamestnanca treba dať na vyznačené miesto do prvého a posledného stĺpca“.

bolo k dispozícii na každej pošte, bolo potrebné nalepiť známku v hodnote 25 f.

Tretia strana od konca má na bledožltom papieri vytlačený text „Desať príkazaní sporenia“:

Predchádzajúce okolnosti sa odporúčalo oznámiť poštovej sporiteľni, ako aj pošte kde bola knižka založená, telegramom, telefónom alebo osobne, aby sa zabránilo jej zneužitiu. Následne bola knižka vyhlásená za neplatnú a vystavila sa náhradná. Vklady a úroky sa mali po 30 rokoch rušiť. Vkladné knižky mohli byť i termínované na dobu od 3 do 25 rokov s vyšším úrokováním. Vkladné knižky a tlačivá potrebné na úkony s nimi boli poskytované bezplatne. V opisovanej vkladnej knižke je na poslednej strane poučenia, v spodnej časti, údaj tlačiarne: „M. kir. államí nyomda. Budapest, 1940-6476.“

1. Pracuj a zarábaj.
2. Ži tak, že si peniaze zadeluješ.
3. Veď si zoznam o výdavkoch a porovnaj ich s príjmami.
4. Vyvaruj sa zbytočných výdavkov.
5. Odlož si peniaze na nepredvídané výdavky.
6. Založ so vkladnú knižku.
7. Veď aj iných k sporeniu.
8. Maj rád svoju rodinu a snaž sa získať rodinný dom.
9. Mysli na svoju starobu.
10. Sporenie je vlastenecký čin.

Druhý list bol z vkladnej knižky oddelený. Pravdepodobne boli na ňom údaje, ktoré sa postúpili poštovej sporiteľni. Na rozdiel od ostatných častí vkladnej knižky, ktorá je vytlačená čiernou farbou na bledozelenom papieri, druhý a predposledný list má farbu bledožltú.

Predmetná vkladná knižka bola použitá na dva vklady, 1. 4. 1944 bolo vložených 20 P a 21. 4. 1944 10 P. Čo sa s vkladmi stalo po skončení vojny už nemožno z vkladnej knižky zistiť.

Následujúca strana má predtlač na doplnenie údajov o vkladateľovi, na jeho meno a priezvisko, údaj miesta narodenia, bydliska a zamestnania.

Tichomír Kotek, Dušan Evinic

400 rokov Rembrandta

Holandská kráľovská pošta pripomenula 15. 7. 2006 štyristé výročie narodenia Rembrandta vydaním malého tlačového listu s desiatimi známkami po 0,39 eura a dvoma kupónmi, a hárčeka s nominálnou hodnotou 6,45 eura. Na známkových obrazoch (2 x 5)

na tlačovom liste sú umelcove blízke osoby. Na hárčeku je jeho autoportrét so Saskiou.

Rembrandt Harmensz van Rijn je najvýznamnejším holandským maliarom 17. stor. Narodil sa 15. 7. 1606 v Leide. Od r. 1620 študoval na tamjšej univerzite, ale zakrátko nastúpil do ateliéru Jacoba van Swanenburgha, lebo sa chcel stať maliarom. Preslávil sa svojím osobitým umením využitia svetla a tieňa. V Amsterdame zriadil vlastnú maliarsku školu a vytvoril asi 300 – 350 obrazov, 300 rytín a 100 kresieb. V Amsterdame aj zomrel 4. 10. 1669 na mor.

Hárček je určený na doporučené zásielky a zobrazuje umelca s jeho ženou Saskiou van Uylenburgh. Tento dvojportrét, lept z r. 1636, sa našiel v Rembrandtovom dome – múzeu v Amsterdame. Známková bola vytlačená jednofarebnou (hnedočiernou) ocelotlačou z plochej dosky na papier gramáže 200 g/m², čím sa dosiahol mimoriadne estetický účinok.

Na malom tlačovom liste je päť portrétov. Rytina Bradatý muž v orientálnom odevu a čiapke je pravdepodobne Rembrandtov otec a rytina Stará žena sediaci pri stole je asi jeho matka (obe diela sa nachádzajú v Rijksmuseum v Amsterdame). Olejomalba Saskia van Uylenburgh ozdobená šperkom, pochádza zo Štátnych umeleckých zbierok v nemeckom Kasseli. Druhá olejomalba je bolestivým zobrazením Rembrandtovho syna Tita, ktorý zomrel v mladom veku (Umeleckohistorické múzeum, Viedeň).

Portrét ženy pri okne (olej, Štátne múzeum v Berlíne) predstavuje pravdepodobne umelcovu domácu Hendrickje Stoffels, ktorá sa neskôr stala jeho manželkou.



Medzinárodne renomovaný návrhár a typograf prof. Walter Nikkels ozvláštnil štvorcový formát všetkých známok zaradením dvoch bielych plôch pri hornom a dolnom okraji. Malý tlačový list s 10 známkami bol vytlačný štvorfarebným ofsetom v náklade 650 000

kusov a spolu s hárčekom (náklad 600 000 kusov) sú produktom tlačiarne Joh. Enschedé Security Print, Holandsko.

Známková Saskia van Uylenburgh je predmetom aj spoločného vydania s Nemeckom, domicil na pečiatke dňa vydania (13. 7. 2006) je Bonn.

Ivan Lužák



Výstup filatelistov na Kriváň

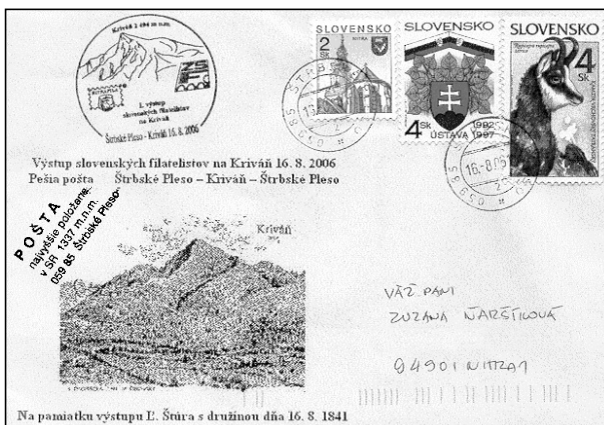
V rámcovom programe filatelistickej výstavy NITRA 2006 bol plánovaný aj výstup filatelistov na Kriváň ako spomienka na výstup Ludovíta Štúra s družinou 16. augusta 1841. Predsavzatie sa naplnilo a skupina členov ZSF sa v noci z 15. na 16. augusta 2006 postupne schádzala v nočnom rýchliku z Bratislavy do Humenného. Už vo vlaku sa prezerali pripravené filatelisticke materiály, príťažľak na poštových lístkoch Kriváň so známkou nominálnej hodnoty 2 Sk a príťažľak na poštových obálkach. Odtlačok kašetu bolo možno vidieť iba na čistom papieri, aby sa nedajbože predčasne neočitlo na žiadnej filatelistickej zásielke. Okrem príťažľakov materiálov jednotliví účastníci niesli vyfrankované svoje zásielky, priateľov z klubu a došli na adresu KF 52-51 Nitra.

Po vystúpení v Štrbe z rýchlika a prestúpení na zubačku sa účastníci sústredili na železničnej stanici Štrbské Pleso. Tu sa pripojili tí, ktorí prišli autom. Skupinka o 5.30 hod. vyštartovala po červenej značke smerom na Kriváň. „Poštármi“, ktorí vynášali poštu boli Miroslav Ňaršík a Alexander Urminský. Odborným garantom a „dozorcom“, aby sa dodržali všetky regule pre adjustáciu poštových zásielok na Kriváň bol Ing. Vladimír Mrva, člen rady ZSF a predseda komisie poštovej histórie. Dovolím si pripomenúť, že tak ako pri prvej pešej pošte z lokality JURKO v Nitrianskej Blatnici na Kostolec DUCOVÉ, ani teraz nič nenechal na náhodu a zhostil sa svojej úlohy.

Ako bolo už v letáku uvedené a tiež v Zberateľovi č. 8/2006, výstup na Kriváň patrí k náročným výstupom. Aj preto boli účastníci poistení pre prípad pomoci Horskej služby, ktorá je od 1. 7. 2006 platená. Vo výprave boli aj dvaja lekári, a to MUDr. Katina s Topoľčan s manželkou. Stredobodom pozornosti vo výprave bol horolezec a cestovateľ Ing. Ladislav Fekete z KF Galanta. Ten má za sebou výstupy v Himalájach aj cesty po Antarktíde. Jeho úsmev a pokoj pôsobil na všetkých účastníkov ako balzam na ubolené kolena či drobné odreninky, ktoré sa na takomto výstupe vyskytnú. Potvrдили sa aj slová Alexandra Urminského, ktorý bol v roku 2005 na „prieskumnom“ výstupe na Kriváň a uviedol ich v projekte tohtoročného výstupu. Výstup na Kriváň vyžaduje určitú kondíciu a veľké sebazaprenie, aby to človek nevzdal. Veď cesta hore a späť s asi hodinovým pobytom na vrchole trvá 9 až 11 hodín. Sú

to kilometre po kamenistých „húpakoch“ a posledné dve hodiny je to lezenie zo skaly na skalu pomocou rúk, ba niekedy aj na kolienách.

Ale nevzdali to Štúrovci, tak to nevzdali ani filatelisti. Ukonaní a so všetkými útrapami už vyrovnaní sa postupne znova zišli na stanici Štrbské Pleso, aby na miestnej pošte odovzdali zásielky k doposlaniu, prípadne len k opečiatkovaniu dennou pečiatkou najvyššie



položenej pošty na Slovensku. Pre filatelistov v ten deň bol najvyššie položenou poštou vrchol pamätného Kriváňa, teda vo výške 2 494 m nad morom. Tam sa kašetom označovali všetky zásielky, ktoré tam boli prinesené a následne opäť znesené filatelistami dolu. Na vrchole boli kašetom označované aj rôzne nefilatelisticke materiály, ktoré mali turisti záujem si označiť. Turistická verejnosť (odhadom v ten deň vystúpilo na Kriváň asi 200 turistov vrátane asi 50 % zahraničných) sa dozvedela niečo o filatelistoch a filatelií, ale aj o tom že v tento deň pred 165 rokmi vystúpili na Kriváň aj Štúrovci. Filatelisti dôstojne prezentovali slovenskú filateliu i spoluorganizátora výstavy NITRA 2006, Dom Matice slovenskej v Nitre. Asi po hodine cesty vo vlaku domov sa ozvala otázka: Na ktorý kopec vystúpime v roku 2007?

Organizačný výbor Národnej filatelistickej výstavy NITRA 2006 ďakuje pánovi Alexandrovi Urminskému za zorganizovanie netradičnej filatelistickej akcie.

Každý účastník výstupu dostal od organizačného výboru výstavy NITRA 2006 PAMÄTNÝ LIST k 165. výročiu výstupu Ludovíta Štúra a jeho družiny na Kriváň.

Organizačný výbor NITRA 2006

Zvieratá v službách človeka

– VÝR SKALNÝ

Sovy všeobecne pokladáme za nočné dravce, lebo lovia prevažne večer a zväčša ráno. Niektoré však lovia aj cez deň. Lovu za šera sú sovy veľmi dobre prispôsobené. Majú veľké, dopredu smerujúce oči, ktoré im v takýchto podmienkach umožňujú dobre vidieť. Toto postavenie očí je charakteristické len pre sovy, vidia dobre len za šera a slabšej tmy, avšak v úplnej tme nevidia vôbec. Preto počas temných nocí nelovia ani nelietajú, len sedia a občas zahúkajú. Keďže majú menšie zorné pole ako iné dravce, hlavu môžu otočiť až o 270°. Tiež majú veľké ušné otvory po oboch stranách hlavy, lebo aj pomocou sluchu si vyhľadávajú korisť. Ušné otvory nebyvajú rovnako veľké po oboch stranách hlavy, ale obyčajne pravý je väčší, čo je príčinou nesúmernosti hlavy resp. lebky.

Nohy majú sovy tak husto operené a také dlhé perie na nich, že im spod nich trčia len pazúry. Perie sov je dlhé a mäkké, jednotlivé perá sú pokryté jemnými chlpkami, najmä letky a chvostové perá, čo umožňuje sovam ticho a ľahko lietať.

Výr skalný *Bubo bubo* L. Čelad *Strigidae*. Je to veľká sova, má asi 70 cm, na vrchu hlavy má vztyčené pierka vytvárajúce perové ušká. Zafarbením sa výr podobá hojnejšie sa vyskytujúcej myšiarky ušatej. Vrchná strana tela výra je hrdzavožltá s tmavou hrdzavočervenou kresbou, ktorá sa skladá z priečnych a pozdĺžnych flakov a pásov. Ušká sú tmavohnedé, vysoké až 8 cm. Tvár nie je tak zreteľne ohraničená ako u iných sov, ale je viditeľne oddelená od krku. Hrdlo je biele, perie od krku až po prsia je hnedočierne so širokými hrdzavožltými lemami. Tmavohrdzavožlté perá na prsiach a na bruchu majú pozdĺžne kostrnky tmavý pás, ktorý je stromčekovite prekrižovaný niekoľkými tmavohnedými páskami. Perie na nohách je tiež hrdzavé až tmavohnedé. Očná dúhovka je oranžová alebo má blízke odtiene.

Výr skalný je našou



najväčšou sovou, žije v Európe, Ázii a v severnej Afrike. Obýva skalné steny aj kameňolomy. Samica znáša dve až štyri biele vajcia guľovitého tvaru priamo na zem. Sedí na nich 35 dní. Mláďatá krmia obaja rodičia, po 6 týždňoch sú úplne operené a vedia lietať. Je zaujímavé, aký je výr citlivý na nedostatok potravy v období hniezdenia. Keď staré vtáky nestačia pre nedostatok potravy vychovať mláďatá, obyčajne jedno, niekedy i dve, stáva sa, že ich zabijú a odnesú z hniezda preč. Ak je nedostatok potravy v čase sedenia na znáške, zanechajú vajcia a ak nedostatok potravy trvá dlhšie, nehniezdia vôbec.

Potrava výra je dosť rôznorodá. Závisí od povahy kraja a variability druhov, ktoré v ňom žijú. Výry sa živia králikmi, zajacmi, potkanmi, myšami, veveričkami, ježmi a pod. Z vtákov vranami, hlucháňmi, holubmi i vodným vtáctvom a vodnými cicavcami. Výr je skutočný dravec, ktorý loví výlučne v noci. Jeho korisťou sa stávajú i také dravce ako napríklad sokol a jastrab, ktorých sa boja skoro všetky vtáky.



Preto niet divu, že zjavenie výra vo dne pôsobí na dravce dráždivo, preto všetky dravé vtáky naň zúrivo útočia. Túto situáciu využívajú poľovníci na lov vtákov útočiacich na výra na ich odstrel. Tomuto spôsobu lovu sa hovorí výrovka.

Na tento účel sa používajú živé, alebo umelé výry upravené tak, že môžu pomocou špeciálneho zariadenia mávať krídlami a krútiť hlavou. Takýto umelý výr však nie je takým dobrým lákadlom ako živý výr, pretože dravce majú výborný zrak a nástrahu rýchle rozpoznajú.

V minulosti sa poľovanie pomocou výra využívalo skoro vo všetkých bažantniciach a poľných revíroch. Tento spôsob lovu bol veľmi obľúbený, nehovoriac však o tom, koľko vzácnych dravcov sa tak vyničilo. Je pravdou, že v minulosti pokladali každého dravca za veľkého škodcu úžitkovej zveri. Dnes, keď je otázka škodlivosti dravcov objasnená, úloha dravca v prírode je nenahraditeľná, a preto ich ochrana je zaručená. Výrovka sa už teraz nepoužíva, prevažne len na redukovanie stavov v miestach premnoženia a pri odstrelе vrán, strák, jastrabov a iných vtákov, avšak len na zvláštne povolenie v poľných revíroch. Výr skalný je u nás zákonom prísne chránený.

Jozef Solava

PRO PATRIA 2006

Emisný rad švajčiarskych poštových známok Pro Patria (Pre vlasť) vychádza už od r. 1936 (Mi. 294 – 296). Tohtoročné vydanie štyroch príležitostných a príplatkových známok má podtitul Historické záhrady a parky. Je to príspevok švajčiarskej pošty a švajčiarskej nadácie Pro Patria k vyhláseniu celoštátneho podujatia Rok záhrad 2006.

V minulých rokoch sa vykonala rozsiahla inventarizácia záhrad, ktorá viedla k dôležitému rozhodnutiu zachovať cenné historické záhrady a parky. Z výnosu predaja tohtoročných známok Pro Patria sa vytvorí Fond pre historické záhrady a parky.

Prvá hodnota emisie (85 + 40 Rp) je venovaná zámku **Prangins** v kantóne Waadt, na západnom brehu



I. Savojský. V súčasnosti je zámok vlastníctvom Konfederácie a po rozsiahlej renovácii sa stal pobočkou Švajčiarskeho zemského múzea. Osobitou atrakciou je zeleninová a ovocná záhrada, ktorá predstavuje množnosť druhov pestovaných v 18. stor. na tunajších rovinách.

Zámok **Heidegg** v Gelfingene (tiež hodnota 85 + 40 Rp) v kantóne Luzern sa týči nad Baldeggerským jazerom a je zďaleka viditeľný. Celý nedoktnutý súbor tvorí panské sídlo, záhrady, lesy, horské lúky a vinice. Dejiny zámku spadajú až do 12. storočia. Do vlastníctva kantónu prešiel v r. 1950. O dva roky neskôr bola



v barokovej záhrade založená ružová záhrada, ktorá sa stala najkrajšou v celom Švajčiarsku. Zámok (dnes pozoruhodné múzeum) a záhrada sú pod ochranou Konfederácie a kantónu Luzern.

Vila **Garbald** v Castasegne (hodnota 100 + 50 Rp), juhozápadne od St. Moritza na talianskej hranici, bola postavená v r. 1864.

Je dielom Gottfrieda Sempera, jedného z najvýznamnejších architektov Európy 19. storočia, ktorý bol vtedy vedúcim Stavebnej školy Polytechniky v Zürichu. K tejto významnej stavebnej pamiatke patrí



Zenevského jazera. Elegantná stavba a mnohotvárná a rozsiahla záhrada šíria francúzsky životný štýl a prázdninovú náladu. V stredoveku bol Prangins centrom veľkého panstva, ktoré koncom 13. stor. získal Ludovít

rozsiahla záhrada a pergola, v ktorej sa darí vybraným sortám viniča. V predĺžení schodiska, vedúceho z cesty na terasu, sa nachádza pôvabná tufová jaskyňa. O citlivom zaobchádzaní svedčia staré kamélie a rododendrony v dolnej záhrade. Od r. 1955 je vila vo vlastníctve nadácie Garbald, v budúcnosti má tento objekt slúžiť vedeckým pracovníkom ako „mysliteľské laboratórium“.

Zámok **Birseck** v Arlesheime (100 + 50 Rp), lokalita Ermitage, predstavuje najväčšiu prírodnú záhradu Švajčiarska. Bola vytvorená pred viac ako 200 rokmi. V r. 1959 vyhlásila správna rada kantónu Bazilej toto

krásne údolie neďaleko historického centra Arlesheimu za pamiatkovú oblasť. Právom, lebo do tohto jedinečného súboru patrí okrem rozľahlého anglického parku so skalnými útvarmi a jaskyňami aj markantná hradná ruina Birseck. Osobitný význam má skutočnosť, že bližšie okolie Ermitage ani v budúcnosti nebude zastavané, a tak sa zachová pôvodný krajinný ráz. Je to príkladné spojenie ochrany prírody so starostlivosťou o pamiatky.



Dňom vydania známok bol 9. máj 2006. Päťfarebným ofsetom ich vytlačila Rakúska štátna tlačiareň vo Viedni na tlačových listoch po 20 kusoch. Známkový zošitok obsahuje 10 známok, šesť známok Heidegg a štyri známky Garbald.

(Podľa časopisu Die Lupe 2/2006 spracoval I. Lužák)

40 rokov emisného radu Umenie na známkach

Keď 8. decembra v roku 1966 vyšla päťznámková séria nového emisného radu Umenie, vzbudila zaslúženú pozornosť. Zvláštnosťou bolo, že všetky známky mali rovnakú nominálnu hodnotu 1 Kčs a prvýkrát sa použila nová tlačová forma, keď na jednom prihradkovom liste boli umiestnené štyri známky a dva kupóny. Ako tlačová technika sa použila viacfarebná ocelotlač z plochých dosiek s najväčším rozmerom známok. Na známkach sú reprodukcie pozoruhodných umeleckých diel českých a slovenských majstrov výtvarného umenia rôznych období, pričom sa takto stretli grafik a rytec Václav Hollar (1607 – 1677), grafik a maliar – portrétis-



ta Ján Kupecký (1667 – 1740), maliar, ilustrátor a zakladateľ výtvarnej kritiky Karel Purkyně (1834 – 1868), maliar, grafik, ilustrátor a klasik českej moderny Václav Špála (1885 – 1946) a grafik, ilustrátor a zakladateľ slovenskej moderny Ľudovít Fulla (1902 – 1980).

Ak istými medzníkmi vo vydávaní československých známok bolo v roku 1952 uvedenie do prevádzky rotačky Wifag a v roku 1955 použitie viacfarebnej ocelotlače z plochých dosiek (Kroje), tak ďalším takým medzníkom je určite začiatok vydávania známok emisného radu Umenie. Jeho význam spočíva aj v tom, že tieto známky ako také si úplne opodstatnene zachovali kontinuitu v známkovej tvorbe po rozdelení Československa aj v oboch nástupníckych štátoch, v Slovenskej republike aj v Českej republike, a vychádzajú doteraz.

Prvej emisii známok umenia predchádzalo v roku 1965 vydanie reprodukcie významného umeleckého

diela, keď ako výsledok ryteckej aktivity Jiřího Švengsbíra bol vybraný jeden z najzaujímavejších obrazov Galérie Pražského hradu, dielo Tiziana Vecellioho Toaleta mladej ženy (Pof. H 1466) a v roku 1966 reprodukcia ďalšieho známeho obrazu - Picassova Guernica (Pof. 1543) v podaní Josefa Herčíka. Priaznivé prijatie týchto vydavateľských počínov zberateľmi doma aj v zahraničí zrejme pomohlo založiť už štyri desaťročia pretrvávajúcu tradíciu.

Vznik pokračovanie emisného radu Umenie nebolo dané len technickými možnosťami tlače viacfarebnou ocelotlačou, ale aj prístupom k samotnému prepisu umeleckého diela. Umelecká rytina rôznych smerov a spôsobov vzniká až na základe syntézy remeselnej zručnosti a osobitého ryteckého pretlmočenia predlohy. Preto prepisy vybraných námetov nášho aj svetového výtvarného umenia nemožno považovať iba za púhe reprodukcie zmenšené do formátu známky. V týchto súvislostiach sa rytina chápe ako výsledok určitého postupu tvorby umeleckého diela, ktorým pošťová známka bezosporu je.

Na realizácii známok prvej emisie umenia sa grafickou úpravou, vytvorením rytín pre viacfarebnú ocelotlač troch známok a jednej jednofarebnej rytiny tvorivo najviac podieľal Jiří Švengsbír. Piatu, Fullovho Regrúta, pridal Josef Herčík. Týmto činom vlastne obaja umelci naviazali na spomínané prvé úspechy v tejto oblasti.

V ďalších rokoch sa na príprave a realizácii emisii Umenie podieľali aj ďalší rytcia. Hneď v „druhom“ Umení sa plne uplatnila rytecká tvorba Bedřicha Housu, dýchajúca atmosférou klasickej rytiny a starých rytec-



kých technik, avšak v úplne modernom prejave, ako je vidieť na Prechádzke parkom od Norberta Grundta (Pof. 1649) a v roku 1972 na Hollarovej Dáme s kožušinovou čiapkou (Pof. 1995).

Na nastúpenej ceste farebných ryteckých transpozícií umeleckých diel ďalšiu príležitosť dostal aj Josef Herčík. Jeho rytiny sa zdajú niekedy úsporné, avšak priťahujú najmä svojou perfektnosťou a jeho prejav je zbavený zbytočných detailov a konvenčnosti. Hodnoty jeho prínosu v tejto oblasti predstavujú známkové realizácie Tichého Kúzelníka s kartami (Pof. 1647), Kleopatry od Jana Zrzavého (Pof. 1729) a Čierne jazero Jana Preislera (Pof.



1730). V ďalšom období to bola najmä gotická nástenná maľba z kostola vo Veľkej Lomnici Zápas. sv. Ladislava s Kumánom (Pof. 1994), pričom iba mechanicky nekopíroval predlohu, ale ocelorytinu využil na vyjadrenie svojho výtvarného čítania a vnútornej dispozície.

Prínos Jindru Schmidta do emisného radu Umenie možno priblížiť aj známkou s vlastnou podobizňou Rem-



brandta van Rijna z roku 1634 (Pof. 2056), keď k technike rytiny známky pridal osobité vyjadrenie v prepise



grafiky – leptu. Pôsobivo odlišil lept od líniovej kresby, čo dosiahol zmenou charakteru vrypov.

Klasickou ocelorytinou a vyváženosťou farieb vyniká pôsobivé dielo Domníka Skuteckého Trh v Banskej Bystrici (Pof. 1856), ktorého prepisom J. Schmidt potvrdil svoje majstrovstvo vo vernej transpozícii umeleckých diel.

Rytec Ladislav Jirka, ktorý mal podiel hlavne na profesionálnom charakere štátnych cenín, v emisnom rade Umenie dosiahol svoj prvý vrchol prepisom detailu Ružencovej slávnosti s autoportrétom A. Dürera (Pof. 1926). Predchádzalo mu vydané plastické vyjadrenie rytinou obrazu Ukrižovanie od Vincenta Hložníka (Pof.



1800) a ďalší nasledoval v transpozícii olejomalby Antónína Pelca Chlapec z Martinique.

Miloš Ondráček právom patrí medzi najúspešnejších rytcov československých známok. Umožnil mu to jeho

výtvarný cit a zmysel pre transpozíciu predlohy a v neposlednom rade i jeho vysoká rytecká aktivita a produktivita. Jeho prvý rytecký prepis obrazu Majstra Vyšebrodského Zmŕtvychvstanie (Pof. 1923) bol vytlačený až v šiestich farbách. Vývojovým medzníkom jeho tvorby je pôsobivý prepis diela Martina Benku Odolnosť, dosiah-

liar, grafik a rytec Martin Činovský, keď k stému výročiu narodenia Martina Benku a v roku konania Svetovej



nutý silne expresívnymi líniami vrypov. K ďalšiemu sa dopracoval iným delením a kladením čiar vo vypovedacej schopnosti tvarov kvetov známku Kytica s narcismi a tulipánmi od J. Rudolfa Bysa (Pof. 2230).

Z rytecký prác Jana Mráčka z oblasti prepisu umeleckých diel treba spomenúť známku Dievča v kroji od Eugena Nevana (Pof. 2177), ktorej dal v reprodukcii vyniknúť prirodzenej farebnosti originálu. Tento postup v jeho v tvorbe vidieť aj na známke Kytica z diela Petra Matejku (Pof. 2227).



Do tejto galérie trvalých výtvarných hodnôt koncom osemdesiatych rokov prispel aj slovenský umelec, ma-



výtavy Praga 1988 pripravil známku s prepisom jeho diela S batohmi (Pof. 2870) a v roku 1989 známku s obrazom Nirvána od Antona Januschka.

Nebolo snahou ani v možnostiach autora spomenúť všetky umelecké diela pretlmočené na známky v emisnom rade Umenie ani pripomenúť všetky domáce a zahraničné ocenenia, ktoré tieto najmenšie umelecké diela dostali. Pokračovanie po roku 1992 oboma nástupníckymi štátmi po býv. Československu by mohlo byť námetom na ďalší príspevok.

Zastávam pritom názor, že hľadanie nových ciest v reprodukcii umeleckých diel na poštové známky nemusí priniesť želaný výsledok. Dôkazom toho je aj transkripcia obrazu Jakuba Bogdana Zápas kohútov na slovenskej známke vydané v emisii Umenie v roku 2004. Známkou, ktorá mohla aspirovať na najvyššie ocenenia však znehodnotil ofset. Stala sa tak mdlou a nevýraznou...

Účelom príspevku však bolo z pohľadu zberateľa a obdivovateľa klasickej oceľorytiny pripomenúť okrúhle výročie vzniku pútavej emisie, ktorá mala koncom šesťdesiatych a v sedemdesiatych rokoch minulého storočia za následok zvýšený záujem o naše poštové známky a ktorá ostáva trvalým kultúrnym bohatstvom aj oboch súčasných republík.

Záverom sa ešte pokúsím o malú rekapituláciu. Počas spoločného štátu, teda počas 27 rokov bolo v emisii Umenie vydaných spolu 126 známok. Z nich 71 (56 %) predstavovali diela českých umelcov, 34 (27 %) diela slovenských umelcov a 21 známok (17 %) tvorilo reprodukcie diel zahraničných umelcov.

R. Klíma

Literatúra:

1. Umění a známka, vydal Rapid pre výstavu Praga 1978
2. Československo 1945 – 1992, Pofis 2006

Letecká pošta Slávnica – Ružomberok

Začiatok XXX. ročníka navigačnej súťaže Let Strážovskou hornatinou sa začal 14. 9. 2006 leteckou prepravou pošty z letiska Aeroklubu Dubnica nad Váhom v Slávnici. Listové zásielky smerujúce do všetkých svetadielov boli adjustované a vložené do poštového uzáveru na pošte v Slávnici. Na obálku s prítlačou boli dané pečiatka aeroklubu a kašet čiernej farby so siluetou lietadla s textom PRÍLEŽITOSTNÝ LET C-150 M OM-DCA LZDB SLÁVNICA – LZRU RUŽOMBEROK 14. 9. 2006. Pošta Slávnica listové zásielky opečiatkovala príležitostnou pečiatkou modrej farby, na ktorej je zobrazené lietadlo a text Slávnica 14. 9. 2006 / 30. ročník navigačnej súťaže / let Strážovskou hornatinou. Listové zásielky podpísal pilot Ján Varga. Poštový uzáver doprevádzal Jozef Korený. Bol to už jeho ôsmy doprovod poštového uzáveru a adjustácia listových zásielok.

Samotný let lietadla CESNA 150 sa začal na letisku Slávnica o 10.40 hod. kurzom cez Strážovskú hornatinu, Martinské hole, Veľkú Fatru a skončil prístátím na letisku Lisková o 11.19 hod.

Pošta Ružomberok 1 potvrdila zásielky dennou pečiatkou na adresovej strane a prevzala ich na ďalšiu prepravu.

Spätičný let sa začal o 12.34 hod., prístátie v Slávnici sa uskutočnilo o 13.10 hod. K úspešnej preprave pošty prispelo aj priaznivé počasie počas preletu ponad našimi horskými hrebeňmi vo výške 1 300 m.

I keď KF Ružomberok nepripravil listové zásielky na spätičný let, prepravených bolo niekoľko poštových lístkov.

Pri tejto príležitosti treba poďakovať vedúcim pôšt v Slávnici a v Ružomberku za dobre vykonanú prácu pri pečiatkovaní zásielok. Tiež organizátorom podujatia Mgr. Štefanovi Pohankovi,

predsedovi Aeroklubu Dubnica nad Váhom, Ing. Antonovi Líškovi, taj. Slovenského aeroklubu Bratislava a pilotovi Jánovi Vargovi z ľavy za realizovanie bezpečného letu. Opäť sa potvrdila dobrá spolupráca medzi aeroklubom a KF, čo obohatilo zbierky aerofilatelistov o novú peknú celistvosť.

-Ký-



KOUPÍM POhLEDNICE „LIEBIG“



Koupím jednotlivé pohlednice i sbírky v jakémkoli jazyce, nejlépe edice v maďarském, českém, ruském a polském.

kontakt: Věra Mitrengova, telefon: 00420 720 346431, e-mail: vmitrengova@tajmac-zps.cz

Stavby architekta Emila Belluša na pohľadniciach (3)

Druhou veľmi významnou a zaujímavou Bellušovou stavbou v Piešťanoch je budova pošty. V rokoch 1998 – 1999 bola na budove vykonaná generálna oprava veľmi citlivo a precízne (vedúcim pošty bol vtedy Ing. L. Mušínský). Bolo práve 100. výročie Bellušovho narodenia a jeho busta odvtedy tvorí súčasť interiéru prízemnia pošty. Bustu v minulosti vytvoril akademický sochár Alexander Trizuljak a odovzdala ju jeho sestra.

Belluš po Kolonádovom moste vypracoval najskôr projekt pošty (1934 – 1935) a potom projekt Okresného úradu (1936 – 1937). Oba sa priebežne realizovali.

Budova Poštového a telegrafného úradu (tak bola vtedy pomenovaná a označená - obr. 1) je reprezentan-



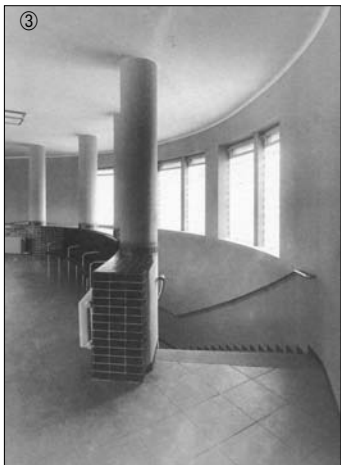
vádzkach a priehradkách. Ani kúpeľní hostia či cudzinci, pre ktorých bola prioritne stavaná, po príchode nepotrebujú výklad, kde sa ktorá prevádzka nachádza. Toto správne rozčlenenie je dané hmotovo-priestorovou skladbou i celkovým architektonickým výrazom objektu. Valcová hmota náročia s veľkorozmernými oknami je najvýraznejším kompozičným prvkom celého objektu. Malá atika v prednej časti pôsobí na chodcov, že budova má plochú strechu v súlade s funkcionalistickými zásadami. Hladkú čelnú fasádu oživuje travertínový obklad

sokla a ostení, ktorý zároveň zabezpečuje dlhú životnosť. Na prízemí i na poschodí sú priehradky situované po vonkajšom obvode objektu, vpravo i vľavo od vstupného schodiska. Detail schodiska na 1. poschodie je na obr. 3. Aj na ňom sa prezentuje jedna z funkcionalistických zásad, že tvar vyjadruje funkciu. Táto pohľadnica má výsostne architektonický charakter (podobne ako pasáž v „družstevných domoch“). Celkovú dispozíciu stavby vidno na axonometrických nákresoch (obr. č. 4). Architekt Belluš vyprojektoval aj zariadenie interiéru vrátane mobiliáru. Ten sa zachoval až do



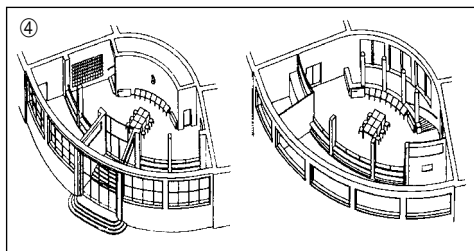
tom racionálnej funkcionalistickej architektúry emotívneho typu. Autor na malom priestore rohovej parcely (teraz Kukučínovej a Poštovej ulice) vyriešil pomerne zložitú poštovú prevádzku v dvoch podlažiach. Jej priečelie a lavý bok vidno na pohľadnici (obr. 2), vydanú krátko po otvorení. Návštevník pošty má ihneď po vstupe do budovy pohodlným širokým schodiskom prehľad o všetkých jej pre-





bol k dispozícii. Budova pošty je navrhnutá na zápis do Ústredného zoznamu kultúrnych pamiatok.

Pošta Piešťany sa vyskytuje len na dvoch (doposiaľ známych) pohľadniciach vydaných v období po jej otvorení, a preto sa v ponuke objavujú veľmi zriedkavo. Na Slovensku je viacero pôšt, ktoré sú zaujímavými z hľadiska ich architektúry. Mohli by sa stať aj námetom na poštové známky pri príležitosti ich výročia a výročia pošty ako takej. Pošta v Piešťanoch je od roku 1838. V roku 2008 bude mať 170.



výročia! Alebo v roku 2009 možno známkou s vyobrazením pošty pripomenúť jej architekta Emila Belluša. Dávam to do pozornosti vydavateľa našich známok.

Realizáciu Bellušových stavieb v Piešťanoch uzatvorila budova Okresného úradu postavená v roku 1938 na terajšom námestí SNP. Nesie charakteristické črty autora čo do tvaru a hmoty. Základným tvarom sú obdĺžnik a kocka. Taktiež nízky krov navodzuje ilúziu rovnej strechy. Je to typická kancelárska budova s opakovanými modulovými prvkami. Dôraz je kladený na funkčnosť, jednoduchosť a životnosť, lebo sa predpokladá vysoká

súčasnosti, pričom sa jeho časť počas vydarenej rekonštrukcii doplnila. Jadro tejto stavby má veľmi nezvyčajný pôdorysový rámec v snahe o čo najefektívnejšie využitie relatívne malého priestoru, ktorý

frekvencia pohybu osôb. Podľa toho sú volené hlavne dlažby a schodišťa po materiálovej a rozmerovej stránke. Slovenský dvojkríž na streche z travertínového masívu bol v rokoch 1950 až 1968 prekrytý čs. štátnym znakom. Po zrušení okresov v roku 1960 bola v budove zriadená Stredná priemyselná škola elektrotechnická, ktorá je tam doteraz. K budove bola v 80. rokoch urobená prístavba oboch krídiel. Na pohľadnici (obr. 5) budova ešte nemá prístavbu. V popredí pred budovou je pomník „Vďaka osloboditeľom“ od miestneho rodáka, akademického sochára Valéra Vavru. Socha je taktiež z travertínu.

Záver priblížif zberateľskej verejnosti pohľadnice, na



ktorých sú stavby architekta E. Belluša v Bratislave, Piešťanoch a v Trnave (štvrtá časť v nasledujúcom čísle), sa blíži k záveru. Chcel by som však zdôrazniť, že nevyčerpá všetky Bellušove stavby v Bratislave a neprezentoval jeho stavby na pohľadniciach z ďalších slovenských miest. Zberatelia Banskej Bystrice, Banskej Belej, Martina, Nových Zámkov, a tiež Bratislavy a iných miest môžu na môj záver nadviazať. *)

Celkom na záver si dovoľím citovať sestru Emila Belluša, Elenu: „Navrhoval a následne aj realizoval tvary a formy vychádzajúce z jeho hlbokého presvedčenia, že všetko pramení vo vzťahu k prírode, človeku a národu“.

A. Urminský

*) úplný zoznam realizovaných stavieb možno získať na adrese urminsky.a@stonline.sk

Pramene: 1. Encyklopédia Slovenska, I. a II. diel. 2. A. Urminský: Profesor Emil Belluš a filokartia?, Zberateľ 10/1998. 3. Alexander: Vizitka osobnosti slovenskej architektúry, Revue Piešťany 9/1999. 4. Ludovít Winter: Spomienky na Piešťany, Balneologické múzeum Piešťany, 2001. 5. Ing. arch. L. Mrňa: Stavebné pamiatky Piešťan, Bibliotheca Pescana IV. 2005. 6. Dobroslava Mrázová: Vplyv funkcionalizmu na architektúru poštových úradov, Pamiatky múzei 4/1998. 7. E. Bellušová: Korene tvorivého umenia Emila Belluša. 8. Obrazové prílohy a pohľadnice: archív autora.

Septembrová oslava zberateľstva v Prahe



Tri septembrové dni, 15. až 17., patrili v Prahe zberateľstvu. V tých dňoch sa na výstavisku v Holešovičiach konal tradičný, už deviaty, medzinárodný veľtrh **Sběratel**. Zúčastnilo sa ho 215 vystavovateľov z 35 krajín Európy a Zámoria, medzi ktorými nechýbal ani slovenský Zberateľ. Prvýkrát sa na veľtrhu samostatným stánkom zúčastnila aj Slovenská pošta – Pořis, v ktorom ponúkala slovenské poštové známky a ďalšie predmety zberateľského záujmu.

Na veľtrhu sa prezentovali hlavné zberateľské odbohy filatelie, numizmatika, mineralógia, telefónne karty, ale aj zberatelia starožitností a rôznych kuriozít.



Záujem medzi zberateľmi vzbudil stánok „50 Kč Filatelie“, v ktorom ponúkali 5000 položiek známok, zostáv a súborov známok, poštové lístky, celistvosti a iné materiály za jednotnú cenu 50 Kč! Viaceré poštové správy vydali k veľtrhu vkusné zberateľské materiály, poštové lístky, obálky, v mnohých stánkoch sa používali príležitostné poštové pečiatky a kašety.

Spestrením veľtrhu boli aj dve slávne české autá, Praga Grand (rok výroby 1929), ktorého prvým majiteľom bol syn T. G. Masaryka, Jan Masaryk, povelový minister zahraničných vecí, a druhé Raf H10 (rok výroby 1909), charakteristické eleganciou začiatku 20. storočia.

Ďalším magnetom bola vystavená najvzácnejšia československá známka, 4-korunová zelená rakúska známka na žilkovanom papieri s prevrátenou pretláčou



Pošta československá 1919 prvého typu, ktorej je známy len jeden jediný exemplár.

Vystavené boli tiež faksimile listu frankovaného modrým a červeným Mauriciom, ktorý bol vydražený v roku 1996 za 5 mil. dolárov a štvorblok známej prevrátenej Jenny (letecká známka USA s prevráteným lietadlom v strede), ktorý bol v roku 2005 predaný za 6 mil. dolárov.

Firma Zberateľ sa prezentovala svojou vydavateľskou činnosťou, keď ponúkala časopis Zberateľ, albumové listy Slovensko, ČSR a Protektorátu Čechy a Morava, a tiež netto katalógy Slovensko od roku 1993. V stánku privítala aj viacerých zberateľov zo Slovenska, ktorý využili vstupenku zadarmo vloženú do ôsmeho čísla časopisu.



K hodnoteniu veľtrhu a k ďalším zaujímavým údajom poskytnutým jeho organizátorom sa ešte vrátime. Možno však konštatovať, že slogan veľtrhu, ako septembrová oslava zberateľstva, sa vrchovate naplnil.

-ank-

SÚŤAŽ O KVET ZBERATEĽA

10

Vážení čitatelia,

pri vyhodnocovaní ôsmeho kola našej súťaže o Kvet Zberateľa sa víťazstvo príspevku o Jozefovi Balážovi rysovalo pomerne skoro. Na ďalších miestach vládla pomerná vyrovnanosť, čo napokon vyústilo do skutočnosti, že medzi druhým (Zo znaleckej praxe) a tretím miestom rozhodol len jeden jediný hlas, pričom na treťom mieste sú dva príspevky, Malá škola numizmatiky a Retušie na známkach Slovenska. Rozprávanie o mladých rokoch M. R. Štefánika zabodovalo na štvrtej priečke. Na piatej pozícii sa umiestnili tiež dva príspevky, o stavbách architekta Belluša na pohľadniciach a o zvieratách v službách človeka. Na šiestom mieste skončila spomienka na maliara, grafika a ilustrátora L. Fullu. Príspevky na siedmom až deviatom mieste dostali jeden až šesť hlasov.

Opäť sme získali podnetné zistenia do budúcnosti. Z priebežne vyhodnotených štatistických údajov odovzdaných hlasov súťažiacich sa potvrdzuje, že na prvých priečkach sa väčšinou umiestňujú príspevky, ktoré sú na pokračovanie. Aj to sú námety do ďalšej práce redakčnej rady. Počet vašich odpovedí sa opäť blížil k päťdesiatke, dostali sme 48 vašich hlasov a za všetky dakujeme.

Príspevky na prvých šiestich miestach v tomto kole získali viac ako 90 % všetkých vašich hlasov. Príspevky na ďalších miestach získali jeden až šesť hlasov. Bodovalo spolu 14 príspevkov (v predchádzajúcom kole 16). Na prvú otázku správne odpovedalo 47 súťažiacich. Na druhú otázku správne a v celom rozsahu odpovedalo 43 súťažiacich.

■ Vyhodnotenie 8. súťažného kola:

1. otázka – fragment z druhej strany obálky správne identifikovalo 47 súťažiacich - vyobrazený bol detail známky 2,40 Kčs, Pof. 2058 „Podobizeň Ilony Kubínyiovej“ z emisie Umenie 1973.

2. otázka – správna odpoveď na otázku „Ktorý významný slovenský umelec je autorom diela pretlmočeného na známku a na ktorej slovenskej známke je mesto, v ktorom je galéria nazvaná po tomto umelcovi“, mala byť: Autorom diela je Peter Michal Bohúň, galéria spojená s jeho menom je v Liptovskom Mikuláši, ktorý je na slovenskej známke č. 317.

Na 3. otázku - (ktorý článok sa v augustovom čísle Zberateľa najviac páčil), hlasy súťažiacich (28) víťazstvo

prisúdili **A. Paulinyovej** za príspevok **Jozef Baláž – nestor slovenskej známkovej tvorby**. Za **Znalecké okienko**, do ktorého dvoma skúsenosťami prispel **S. Šablatura** prinieslo jeho autorovi 24 hlasov, a tým druhé miesto. O tretiu priečku sa delí ôsme pokračovanie **Malej školy numizmatiky** od **E. Minarovičovej** s **Retušami na známkach Slovenska 1939 – 1945** od **O. Földesa**, keď získali po 23 hlasov. Štvrté miesto obsadil **J. Maniaček** za článok **M. R. Štefánik – od narodenia po maturitu**. **J. Soľava** ďalšou časťou o **Zvieratách v službách človeka – Orol skalný** sa s **A. Urminským** za prvé pokračovanie seriálu **Stavby architekta Emila Belluša na pohľadniciach** delí s 12 hlasmi o piate miesto. Na šiestom mieste je príspevok **Ludovít Fulla – maliar, grafik, scénický výtvarník a ilustrátor** autora **-pem-**, ktorý získal 8 hlasov. Na siedmom mieste je príspevok **V. Priputena: Čierna Hora** (6 hlasov).

Ďalšie hlasy (1 až 2) súťažiaci priznali ešte ďalším piatim príspevkom.

Výhercami ôsmeho kola V. ročníka súťaže sú **Vladimír Ďutka zo Žiliny** (poukážka firmy Zberateľ na nákup tovaru

v hodnote 250 Sk) a **Jozef Šebest, Poprad** (poukážka firmy Zberateľ na nákup tovaru v hodnote 150 Sk). Srdečne blahoželáme!



■ 10. – októbrové KOLO SÚŤAŽE

Do 10. kola 5. ročníka našej súťaže sme pripravili tieto otázky:

1. otázka znie: Z ktorej československej známky je fragment vyobrazený na druhej strane obálky, z akej emisie a v ktorom roku bola vydaná?

2. otázka znie: Ktorý umelec pôvodom zo Slovenska je autorom diela pretlmočeného na známku a uveďte na ktorej slovenskej známke je ďalšie dielo tohto významného barokového maliara.

3. otázka znie: Napište troch autorov a názvy ich článkov, ktoré sa vám v októbrovom čísle časopisu Zberateľ najviac páčili.

Vaše odpovede s poznámkou „Súťaž“ očakávame do 30. októbra 2006. Za účasť v súťaži dakujeme a tešíme sa na vaše odpovede.

Redakcia

Bedřich Housa - třetí nestor rytectví

Rytec Bedřich Housa a jeho tatínek - chemigraf, faktor a ředitel tiskárny Česká grafická unie, a také šéf rytců - se narodili a bydlili v rohovém domě číslo 1 před železničním viaduktem na druhém konci ulice Na Zlíchově. Od Smíchovského nádraží kolem bývalého lihovaru přes trať dominuje mírný kopec s kostelem sv.

Filipa a Jakuba. V tomto původně gotickém kostelíku se vdávaly Bedřichova babička i maminka - a obě ho tam také donesly ke křtu. Tramvaje na Zlíchově tenkrát nejezdily, ale podle Bedřichova vyprávění jeho otec v létě jezdil do nedaleké tiskárny na druhou stranu Vltavy parkem, v zimě zamrzlou řeku přecházel nejkratším směrem.

Bedřich Housa se rád vrací do minulosti a se svými vzpomínkami si velmi rozumí; bývá s nimi leckdy nešťastnější - dávají mu smysl i v čase současném. Tak tomu bývá, ale veřejnosti pokaždé nepatří. Pravidelně v sobotu jezdí kolem svého rodného domu vzhůru do kopce na zlíchovský hřbitov za svými nejbližšími. Znal jsem Bedřichovy rodiče a zejména vím, co bylo pro oba



přirozeně pokračoval. Oba Bedřichové pak spolu s Jaroslavem Goldschmiedem nesli všechna rizika tohoto moudrého rozhodnutí. Třeba o tom, že podle úředního předpisu žádný z rytců v Unie neměl oprávnění vydávat výuční list. A tak byl učeň Bedřich formálně přihlášen

v malém oceloryteckém závodě Bohdana Rouleho, otce dalšího z budoucích rytců české rytecké školy. Ještě nedávno, téměř biblicky, mi Housa citoval s čím se potýkal podle nezapomenutelné učební smlouvy: „Učeň je pánu učebnému povinen poslušností, věrností a mlčenlivostí, pilností, slušným chováním, musí se zaměstnávat v živnosti podle poukazu pána učebného.“ Citlivě prožíval i další události válečného protektorátu, ale svou úplnou vnitřní svobodu od všech profesních a otcovských závazků měl však zkomplikovanou ještě dlouho po tom, kdy se už postavil na vlastní nohy.

Ostatně rytectví mělo pro mladého Bedřicha větší váhu, než všechno to, čemu se o rytině naučil v tiskárně. Řečeno obrazněji; žádalo se mu nejen techniky, ale i pěkné formy a grafického umu. Což prokázal studiem v grafické speciálce pražské Akademie výtvarných umění u profesora Vladimíra Silovského. Je zajímavé a zároveň není těžké domyslet, proč – ač absolvent malířské Akademie s akademickým titulem – nikdy žádný obraz nenamaloval. Jako by mu malířství nestálo za to. Ale tento fakt stojí za krátké odbočení přesahující možná jeho vrozenou náтуру; myslím tím Bedřichovu výjimečnou skromnost, kterou si neuvědomuje. Co je pro



Bedřichy nejdůležitější: Jejich společný smysl a vztah k polygrafickému umění a řemeslu.

Rytinu si Housa junior nezvolil z vlastní vůle, rytectví mu vybral otec, tehdy ještě faktor v Unii, když autoritativně prohlásil: „půjdeš do učení k našemu Goldschmiedovi v oddělení tisku poštovních známek.“ Svým způsobem to mělo pochopitelnou profesní i rodinnou logiku: Ve vyšehradské Unii se zrodily první československé známky, Housa senior na nich spolupracoval od roku 1918. Zde rovněž začínal jako učeň a postupně z této tiskárny vytvořil instituci, jaká měla v dějinách české polygrafie sotva obdobu. Ale příběh učně Housy juniora



něho důležité a co důležité není? Podle mojí zkušenosti z osmadvacetiletého působení v emisní činnosti vydavatele poštovních cenin, Housa zůstal mezi rytci nadobyčejně nenápadnou a tichou postavou, ale stejně takový byl vždy jako člověk. A nemyslím tím jen příklady, o kterých jsem psal nebo hovořil na vernisážích jeho výstav v Praze a Bratislavě, kdy autorsky a vnitřně nepřijal jiný titul, než Rytec. Zatímco jiný náš věhlasný rytec, ač akademicky nevzdělaný, se tímto titulem nechal oslovovat.

Uvažuji o další otázce, kterou neadresuji jen pamětníkům. Měl on, Fridrich Rytec, jak jej oslovovali přátelé (přezdívkou vymyslel Lukavský, řečený Lukavec), nekonfliktní a mírný člověk, někdy vůbec nějakou tížádosť podobati se ostatním veřejně úspěšným a mediálně neustále oslavovaným grafikům? V tom tkví i ona poklidná různost běhu života Bedřicha Housy, doplněná jistotou otcovy permanentní záštity. Být obdařen otcovským vlivem a živou pozorností, dokonce jakousi jeho profesní posedlostí, to bylo příznačné i neuvěřitelné zároven. Housa senior - legendární patron českých polygrafů - se ve svých osmdesáti šesti letech dožívá třetího nestora rytectví. Ale téměř nikdo neví, že mezi české nestory



rytectví vstupuje jeho téměř šedesátiletý syn... To například známý Jindra S. trpěl nadějí proniknout mezi nestory, když ještě nebyl nejstarším, což navíc komplikovaly jeho složité osobní vztahy k našemu prvnímu nestorovi – Goldschmiedovi. Četli jsme o tom reportáž Večerní Prahy: „Konečně nestor!“ (25. 6. 1982). Bedřich Housa si nic takového nepřipouštěl, ani když se před sedmi lety oslavovalo 50 let jeho vstupu do československé známkové tvorby (1949). Přesto potřebu být nazýván nestorem nijak necítil. Není asi jiná možnost, než Housovu cestu k titulu nestora opakovat a potvrdit: Veteránstvo, které naplnilo 57 let (!) jeho aktivních výkonů s rydlem. Takže své osmdesáté narozeniny, jež plynou v tomto roce, čtyři roky po ztrátě manželky Drahomíry, prožívá v osobním osamocení víc než cokoli jiného - všemu tomu navzdory.

Ostatně vše, co nyní – stejně jako dříve - nachází v domácím prostředí a mezi sbírkou starých rytin, dovoluje vydat svědectví o pointě jeho celoživotní volby: Tou byla a stále zůstává šíře grafické práce a symbióza zlatého řemesla ryteckví. Nepřevaňuje jiný způsob tvorby,

než jaký je mu vlastní - stále nové rytiny poštovních známek a drobná grafika. Housova rytina je starší než současnost. Je v ní klid a svrchovanost nekonečného času starých rytin. Je však stejně věrná obraznosti dneška.

Chvílemi se ztrácí v minulosti a vrací se uvolněně na drobnými pohyby jistoty jeho ruky s přeslovnou důsledností a ukázněností.

Rytina Bedřicha Housy je také zřetelně noblesní. Uměleckou, řemeslnou a grafickou kvalitou; navíc se ta noblesa podobá ušlechtilosti, jemnému chování, ale i vznešenosti. Stejně tak jeho poštovní známky. Přitom mohou vzbuzovat zdání chladné jednoduchosti s převahou technické virtuozity. Okouzlují právě méně dramatickým a zneklidňujícím rozběhem, než byly a jsou uvolněnější způsoby některých prací jeho kolegů, spolu-rytců, počínaje svébytným Herčíkem, odvážného a vynikajícího Fajta či dokonalého Ondráčka. Nehodnotím, tento způsob porovnání by mohl být i jiný, ale je prokazatelný a mnou zažitý. Podobně je tomu s pocitem, že současná, stále živá a vysoká úroveň české reprodukční známkové grafiky, jakoby ustrnula. Dosáhla jistého, tradičního a uznávaného vrcholu. To ustrnutí je nenápadné. A které – promítnuto nyní do situace zákonitě postupujícího vývoje super počítačové aj moderní techniky - vytlačuje vše klasické s nenahraditelnou ruční prací a těžko nahraditelného rytce. Jak má tudíž další a větší možnost svého působení? Nového talentu, který by to dokázal? Či dokonce až k zániku poštovní známky jako takové? Pro dnešní generaci, kterou ovládá touha po konzumu, žádný problém. Pokud tuto známku třeba nezachrání nebo zánik tohoto kultivovaného platidla neoddlá filatelisté.



Bedřich Housa svůj příběh už nerozvíjí. Asi ví, co bude dál. Ale v rozhlasovém pořadu „A léta běží...“ společně se spíš na své vyznání: „Pokládám účast na tvorbě poštovních známek skutečně za velikou poctu...stala se prakticky náplní mého života.“ Vše ostatní jakoby našeho Fridricha Rytce míjelo. Neminuli jsme se na smutečním rozloučení s Pepím Lieslerem. A postrádali účast právě těch rytců, kterým Liesler, když se vše zadrhlo, dopomohl proniknout. Tenkrát byl Bedřich z počátku jediný z kolegů, kterému konkurence mladých uchazečů o ryteckví nevadila.

Po návratu ze strašnického krematoria sedíme zřejmě ve stejné vinárnice, v níž sedával výhradně s Dra-

homírou. Na těch pár metrech několik stoletků s občasným výsluním vzpomínek. Teď nás postihlo něco podobného. Trvalo několik hodin, než jsme si s mírumilovným Bedřichem začali rozumět. Až když pochopil, že i v polistopadovém vývoji pokračovala šikana některých autorů známek jen proto, že v umělecké komisi „demokraticky vystřídali minulou garnituru“. Od toho byl už jen krůček k netušenému zjištění: Bedřich Housa žil svou historií izolovaně po svém; je to stále jeho způsob, jak nevyčnívat a zůstat vůči svému vnějšímu okolí sám sebou. On opravdu o ničem nevěděl. Neznal zákulisní praktiky z konce osmdesátých let, éru anonymů a pomluv, hrozby mocenských ambicí jednotlivců, ani soudní



Československo 60K



Československo 160K



Československo 180K

procesy se svými souputníky ze známkové tvorby. Bylo to až téměř naivní, jak se stále vracel do nedávného dění, udiven fakty a neznámou realitou. V zásadě ovšem i na těch aktech špatností z minulých „mezilidských“ vztahů hledal ono lepší a převažující. Jako by i přátelství mohlo být proměnlivé. „*Podstatné zůstávají výsledky naší společné práce kolem známek*“ - dodal.

I něco trvale pozitivního až do současnosti samozřejmého v jeho nepřetržité tvorbě a ryctví pokračuje. Ožívá každou novou rytinou, každým objevem nového námětu. Opravdu nejvic ho baví vymýšlet vlastní témata. Ale komu se poštěstí, aby byly přijaty do emisního plánu? A to se nám spolu dařilo. Těto výsady a cti se mu dostává i od současného vydavatele, jenž beze vší pochyby v této tradici pokračuje a oprávněně využívá k oboustranné spokojenosti. Znal jsem Housovy grafické listy ve stylu starých vedut, to nás přivedlo k výběrům námětů starých rytin, a k návštěvám galerií a depozitářů. Po Hollarovi následovaly jezdecké motivy. Co mě nejvíc uchvátilo, byla jeho monumentální PRAGA MATER URBIUM (v roce 1967). Proto jsem si mohl představit i umínit, že obojí prosadím na známky, které – jak se stalo - obstojí i ve světové konkurenci. Velezná známková Housova panoráma Prahy po všech stránkách překonalo Prahu Cyrila Boudy (se zavěšenými vlajkami - sběrateli nazývaná „Prádló“, vydané k první světové výstavě známek PRAGA 1962. „Měl jsem volnost ve výběru témat“ potvrdil oslavovaný autor v rozhovoru se Zdeňkem Fritzem v MR/1/1999. Housa také stál u počátků emise Umění (od r. 1967), kterou jsme rozjeli se Švengsbírem a Herčíkem v roce 1966. „*Byl to tehdy určitý umělecký i kvalitativní zlom, rytina se posunula někam dále, stala se náročnější a obtížnější, ale také*

obdivovanější.“ Mohu k tomu prozradit neznámou podrobnost. Nejzávažnějším problémem byla pro Housu tečková technika, rytecká metoda, kterou jsem mu vnutil při zadávání Sedící matky Mikuláše Galandy. Šlo o to, jak nejlépe převést charakter a působivou formu obrazu, což liniová rozkresba a rytina šrafovacím způsobem neumožňovaly. Vizualní pojem, který působil již při výběru tohoto díla ve SNG, je v Housově „puktmanýře“ ojedinělý a dokonalý. Jen se pozorněji podívejte na výrazové vyjádření této rytecké formy, přestože Bedřich s ní neměl příliš velkou zkušenost. Vnímám tuto rytcovu proměnlivost s odstupem doby daleko citlivěji. S podobným rukodělným výkonem jsem

se nesetkal ani v zahraniční produkci. Existuje rovnocenný či podobný příklad? Nevím o něm. Jinak znalci umění potvrzují exaktní vázanost Housovy grafiky, provedené mědirytinou, na jeho tvárné podání známkové grafiky v ocelorytině, což není - nejen technicky - jedno a totéž.

Vyprávění o třetím našem nestorovi ryctví je poněkud složité a je klikaté. Ale umožňuje více pochopit převahu nejsilnějších rytcových vlastností – a neudržet jiné hájemství než ono tvůrčí – pracovní. Není ovšem realitou jen historikovo. Za tu dobu - jak vešlo ve známost - vryl spoustu dalších známek – těch prací určitě přibude. Bedřich je stále úžasně pilný, neodpočívá. Přisuzujeme to dědictví po tatínkovi, kterým článek začínám. Zároveň se všechno odehrává jakoby v bezradném kruhu zadostiučinění - v žádném případě nenahrazující osobní samotu. „Tak je to nejsprávnější“, tvrdí nestor.

Od chvíle, kdy se autor této eseje přiblížil konci příběhu třetího nestora ryctví známek s překvapením zjistí, že z povahy tohoto titulu bude snad účelné připomenout bytí i jiných nestorů. Jde-li totiž o principy objednávaného umění poštovní známky, je asi logické vymezit rovněž nestory, kteří ve svých rolích existenci nestorů ryctví vlastně umožňovali. Autor nicméně chápe, že se nevyhne riziku, s jakým totiž „objevuje“ dva nestory ve službách vydavatele známek poválečného Československa. Prvním byl Jaroslav Zavřel: v resortu spojů spojil svých 22 let (1945 – 1967) aktivního života se známkovou tvorbou. Jeho níže podepsanému nástupci připočítáme dobu o šest let delší (1963 – 1991), z níž 4 roky s Jarkou Zavřelem pomáhali zrodu našich známek společně.

Rudolf Fischer

FIRMA ZBERATEL®

stále vykupuje

**HODNOTNÉ ZBIERKY I JEDNOTLIVÉ
ZNÁMKY, MINCE A POHLADNICE**

Poradenská služba - Zásielková služba
Diskrétnosť zaručená - Platba v hotovosti

Predajňa:

Račianske mýto 1/D, 831 02 Bratislava,

☎ 0911 250 149

e-mail: zberatel@chello.sk

Otvorené pondelok až piatok
od 10⁰⁰ do 18⁰⁰ hod.

ALBUM ZIKA

**NEHLADAJTE MA DOMA,
NÁJDETE MA NA INTERNETE**

www.albumik.sk

MZIKA@HOTMAIL.COM

TEL/FAX.: 02 / 4342 9386

www.zberatel.com



Návštívte internetové stránky firmy

ZBERATEL®

Kliknutím na titulyk úvodnej stránky sa
dozviete ďalšie informácie z jednotlivých
oblastí zberateľstva a o aktuálnych ponukách
firmy Zberateľ®

FILATELIA ALBUM

predávame a vykupujeme
ZBIERKY ZNÁMOK, MINCÍ,
STARÝCH POHLADNÍC,
CELISTVOSTÍ
A OSTATNÝ FILATELISTICKÝ
MATERIÁL

FILATELIA ALBUM

Lazaretská 11

811 08 BRATISLAVA

telefón / fax: + 421 - 2 - 5296 7411

www.matchboxmuzeum.sk



Ervín SMAŽÁK

Lotyšská 16, 821 06 Bratislava

tel.: 02/45246 518, 0903 256 518

Propagácia športových podujatí na poštových materiáloch (prílače, príležitostné poštové ☉ a strojové príležitostné ☉)

Sprostredkovateľská činnosť vo filatelii. Zásielková služba (novinky SR, ČR).

Ponúkam známky, FDC, celistvosti, katalógy a ostatné poštové materiály na tému Olympijské hry a šport (celý svet).

Vykupujem kvalitný poštový materiál na tému Olympijské hry a šport (celý svet).

Prijímam do komisionálneho predaja poštový materiál na tému Olympijské hry a šport (celý svet).

Členovia SSOŠF pri Slovenskom olympijskom výbore majú **10% zľavu** na materiály firmy ERVO.

Firma Katalóg Filatelia - Numizmatika

Námestie SNP č. 37, 960 01 Zvolen ☎ 045 / 5320 250-51,
0907 818 772, e-mail: caniga.triangel@stonline.sk
Po - Pia: 10.00 - 18.00 hod.

Vykupujeme a predávame

**známky, mince, bankovky,
staré pohľadnice a vyznamenania**

Zároveň poskytujeme bezplatne poradenskú službu
a ohodnocovanie materiálu.

Pre členov Klubu Filatelie a abonentom časopisu
Zberateľ poskytujeme 5% zľavu



AUKCIE • BURZY STRETNUTIA

Kalendár podujatí s uvedením ich názvu, miesta a termínu konania, prípadne ďalšími informáciami je zostavený podľa podkladov, ktoré redakcii poskytli usporiadatelia podujatia. Za obsah a znenie informácií redakcia neručí.

KLUBOVÉ STRETNUTIA

■ **BANSKÁ BYSTRICA - FILATELIA** • Dom slovenského misijného hnutia, Skuteckého 4 • Každú druhú nedelu v mesiaci od 9.00 do 11.00 hod. ■ **BANSKÁ BYSTRICA - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA** • Skuteckého 36 • Každý posledný pondelok v mesiaci od 16,00 do 17,00 hod. ■ **BRATISLAVA - FILATELIA, FILOKARTIA, TELEFÓNNE KARTY** • Dobrovičova ulica 14 (Suvorovov internát) • Každú nedelu od 8.00 do 12.00 hod. ■ **KEŽMAROK - FILATELIA** • Zasadacia mestskej polície, Hlavné námestie 3, I. poschodie • Každú prvú nedelu v mesiaci (okrem augusta) od 9.30 hod. ■ **KOŠICE - FILATELIA, TELEFÓNNE KARTY** • Železničná stanica, veľká zasadacia • Každú nedelu od 9.00 hod. okrem sviatkov (júl, august možnosť zmeny termínov) ■ **KOŠICE - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA** I Východoslovenské múzeum, Hviezdoslavova 3 • Každú nedelu od 9,00 do 12,00 hod. ■ **LEVICE - FILATELIA, FILOKARTIA, TELEFÓNNE KARTY** • Každú druhú a štvrtú nedelu v mesiaci od 9,00 do 12,00 hod. • CK Junior, Sládkovičova ulica ■ **LUČENEC - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA, TELEFÓNNE KARTY** a iné • Bufet Malá ryba, L. Štúra 6 (pri Lekárni) • 1. a 3. nedela v mesiaci od 9,00 do 12,00 hod. ■ **MALACKY** – FILATELIA, každý posledný štvrtok v mesiaci okrem júla, augusta a decembra od 17.00 do 18.00, prístavba Mestského úradu, Radlinského 2751/1, I. posch., č. 112 ■ **MARTIN - FILATELIA** • Výmenné schôdzky v DO Strojár, Vajanského nám. 2 • Každý pondelok od 18,00 hod. ■ **MARTIN - NUMIZMATIKA** • Penzión Čierna pani • Každý štvrtok od 16.00 do 17.00 hod. ■ **MICHALOVCE - FILATELIA** • Dom Matice slovenskej, Masarykova 42 • každý druhý pondelok o 17.00 hod. (okrem júla a augusta) ■ **NITRA - FILATELIA** • Študentský domov MLADOSŤ • Každú prvú nedelu v mesiaci od 8,00 do 12,00 hod. • Dom Matice slovenskej, Dolnočermánska 737 • Párne utorok od 15. do 17. hod. • Stoly a vstup na oboch miestach bezplatne ■ **NOVÉ MESTO nad Váhom - FILATELIA** • Mestské kultúrne stredisko • Každý štvrtok od 18,00 hod. ■ **NOVÉ ZÁMKY - FILATELIA** • Klub dôchodcov na Podzámskej ulici • Každú druhú a štvrtú nedelu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **PIEŠŤANY - FILATELIA, NUMIZMATIKA** I Centrum voľného času Ahoj, Teplická ul. 83 • Každú nedelu od 8.30 do 10.30 hod. ■ **POPRAĐ - FILATELIA** • Každá prvá a tretia streda v mesiaci od 17.00 hod. Pošta Poprad 2, zasadacia na 2. poschodí ■ **PREŠOV - FILATELIA** • Posádkový klub, Mukačevská 22 • Každý štvrtok od 16.00 do 19.00 hod. ■ **PRIEVIDZA - FILATELIA** • Stretnutia spojené s výmenou materiálu • Cukráreň EDEN pri Kláštore piaristov na ul. A. Hlinku • Každá nedela od 9.00 do 11.00 hod. ■ **PRIEVIDZA - NUMIZMATIKA** • Stretnutia spojené s výmenou numizmatického materiálu • Dom kultúry - Kultúrne a spoločenské stredisko • Každá prvá streda v mesiaci od 16.00 do 18.00 hod. ■ **RUŽOMBEROK - FILATELIA** I Liptovské múzeum I Každý druhý a štvrtý štvrtok v mesiaci (okrem prázdnin) - október až marec od 17.00 hod., apríl až september od 18.00 hod. ■ **SPÍŠSKÁ**

NOVÁ VES - FILATELIA • klubové stretnutia Centrum voľného času ADAM, Levočská 14 • každý páry týždeň vo štvrtok o 16.00 hod., okrem júl-august ■ **TRENČÍN - FILATELIA** I Kultúrne stredisko Dlhé Hony • Každú nedelu v mesiaci od 9.00 do 11.30 hod. okrem Veľkej noci a Vianoc. V auguste 2-týždňová dovolenka ■ **TRENČÍN - NUMIZMATIKA** • Stretnutia spojené s výmenou v Dome armády • Každý tretí štvrtok v mesiaci od 16.00 hod. (okrem veľkých prázdnin) ■ **TRNAVA - KF** Tirnavia • Zborová sieň ECAV (vedľa ev. kostole), Nám. SNP • Každý štvrtok od 16. do 17.00 hod. ■ **VRANOV n / Topľou - VŠETKY ZBERATEĽSKÉ ODBORY** • Vínareň Tibava, Duklianskych hrdinov 1235 • Každú prvú nedelu po 15. v mesiaci od 10.00 do 12.00 hod. okrem prázdnin a sviatkov • Kontakt: ☎ 0905 547 950, 0911 547 950 □ (R)

REGIONÁLNE PODUJATIA

➤ 7. október 2006 BRATISLAVA

MEDZINÁRODNÉ STRETNUTIE ZBERATEĽOV mincí, vyznamenaní, pohľadnic, odznakov a telefónnych kariet. ObKaS, Vajnorská 21, od 8.00 do 15.00. Info: Ivo Fojtik ☎ 031/562 5132.

➤ 8. október 2006 BANSKÁ BYSTRICA

CELOŠTÁTNA FILATELISTICKÁ BURZA – Dom slovenského misijného hnutia, Skuteckého 4, 8.00 hod. – 12.00 hod. Info: Ladislav Hölc, Tr. SNP 48, 974 01 Banská Bystrica, ☎ 414 1420, 0905 964 471

➤ 14. október 2006 PREŠOV

BURZA ZBERATEĽSKÝCH PREDMETOV, Posádkový klub, Mukačevská 22, Sídliisko III, 8.00 hod. do 12.00 hod. Stoly: Ing. Lubomír Vajčovec, Cintorínska 3, 080 06 Prešov, ☎ 051 776 4730, 0918 493 286

➤ 15. október 2006 KOŠICE

BURZA ZBERATEĽSKÝCH PREDMETOV, Spoločenský pavilón Ferocentrum, Trieda SNP. Info: J. Tóth, ☎ 055 623 4138 večer. Ďalšie stretnutie 12.11.

➤ 15. október 2006 LEVICE

BURZA – ZNÁMKY, POHLADNICE, TK, Kultúrny dom Junior od 8.00 do 12.30 hod. Info: Kosztolányi, ☎ 0905 391 855

➤ 15. október 2006 NITRA

HOBBY STRETNUTIE ZBERATEĽOV RÔZNYCH ODBOROV, Párovská ul. 1, 7.00 hod. – 12.00 hod.

➤ 28. október 2006 NITRA

BURZA STAROŽITNOSTÍ A ZBERATEĽSKÝCH PREDMETOV; poriada Antik Media v SOU stavebnom Nábr.Mládeže 1. ☎ 0905 267 519. Ďalšie stretnutie 25.11.

➤ 29. október 2006 LUČENEC

MEDZINÁRODNÉ HOBBY STRETNUTIE • Hotel Pelikán (pri tržnici) od 8.00 do 12.00 hod. Ďalší termín v roku 2006: 26.11. Info: ☎ 047 4392 266.

➤ 4. november 2006 TRENČÍN

BURZA STAROŽITNOSTÍ A ZBERATEĽSKÝCH PREDMETOV, výstavné priestory TMM, Pod Sokolicami 43. Info: ☎ 032/651 53 03, 0905 267 519. Ďalšie stretnutie v roku 2006: 9.12.

➔ 5. november 2006 KYSUCKÉ NOVÉ MESTO

MEDZINÁRODNÉ STRETNUTIE ZBERATEĽOV starožitnosti a iných zberateľských odborov spojené s aukciou od 8.00 hod. v galérii Mlyn Antik v Radoli. Ďalšie stretnutie v roku 2006: 3.12. aj aukcia. Info: ☎ 0904 526 563.

➔ 12. november 2006 KOŠICE

BURZA ZBERATEĽSKÝCH PREDMETOV, Spoločenský pavilón Ferocentrum, Trieda SNP. Info: J. Tóth, ☎ 055 623 4138 večer

➔ 12. november 2006 TRENČÍN

TRADIČNÁ CELOSLOVENSKÁ FILATELISTICKÁ BURZA – Kultúrne centrum Dlhé Hony, Ulica 28. októbra 2/1168.

➔ 17. november 2006 RUŽOMBEROK

CELOSLOVENSKÉ VÝMENNÉ STRETNUTIE všetkých odborov v Gymnáziu sv. Andreja na Nám. A. Hlinku od 8.00 do 12.00 hod. Stoly pre hostí zadarmo.

➔ 19. november 2006 ŽILINA

MEDZINÁRODNÉ ZBERATEĽSKÉ STRETNUTIE všetkých zberateľských odborov; budova INGEO, Bytčická 16 (smer Rajec – Prievidza), 7.00 – 12.30. ☎ 0903 649 157, 0904 182 373.

INZERCIA

■ **KLUB FILATELISTOV 54-01** a Združenie klubov filatelistov Košice **príjmu a zašlú výbery do kolovania**. Informácie na adrese správcu kolovania: Teodor Magda, Zborovská 2, 040 01 Košice. Z-226

■ **SPOLAHLIVÉ DOBAVKY NOVINIEK ČR**, 1 Kč = 1,35 Sk + poštovné, pre KF aj jednotlivcov. Tiež novinky Francúzska a všetkých jeho teritorií v cene 1 € = 52 Sk (nominál). D. Polan, Svätoplukova 23, 058 01 Poprad. Platí stále. Z-227

■ **KÚPIM CELINY SŠ použité na oslobodenom území** od decembra 1944 do apríla 1945 ☎ 0903 131848 Z-228

■ **FILATELIA CLUB Dolný Ohaj** (okr. NZ) – výmena známok ☎ 0907 777 165, e-mail: ohaj@post.sk Z-229

■ **HLADÁM použité nepoškodené slovenské dobijacie kupóny GSM Orange „Star Wars-Episode III“**. ☎ 0908 14 65 59 Z-230

■ **MENÍM** ★★ i © známky, aj 100 za 100. Korešp. H, R, Q, D. Demendy Ferenc, Str. Heine Nr. 4, ap. 14. 300 041 Timisoara, Romania. Z-231

■ **PREDÁM pôvodné albumové listy Pofis** Československo 1945-1956. ☎ 0905 33 22 62 Z-232

■ **PREDÁM známky, celistvosti, celiny** a ďalší filatelický materiál - ČSR I., ČSR II., Slovenský štát, SR od r. 1993, ČR. Vhodné aj pre obchodníkov. Záujemcom pošlem zoznam. Cena dohodou. Tel. 055-6361909, v prac. čase 055-2295655, e-mail gerc.miro@pobox.sk Z-233

■ **PREDÁM ★★ známky** Československo 1967-1992 a Slovenský štát za 70 % katalógovej ceny. ☎ 0905 332 262 Z-234

■ **PONÚKAM Slovensko COB, CDV, PT** (čiernotlač), NL, ZNL, za 50% ceny podľa kat. ERVO 1993-2000. AJ ZZ za nom. -10%. Dohoda možná. Zoznam na požiadanie pošlem. Jozef Hudáč, Ďumbierska 25/2, 949 01 Nitra, ☎ 037 733 39 02. Z-235

■ **KÚPIM rozpracovanú fil. zbierku** len ★★ známok na tému kaktusy. FDC, celiny, celistvosti a © sú vítané. Ponuky pošlite na e-mail: huno136@pobox.sk Z-236

■ **PREDÁM prebytky mincí RSFSR, ZSSR**, doplním zbierky, vybavím chybenky mincí obyčajných, proof, strieborných, kaziet, pamätných súborov. ☎ 02/6446 3419, 0915 754 934. Z-237

■ **PREDÁM kompletný ročník ★★ známok Argentíny** (43 zn. a 6 H s 18 zn.) v darčekovom balení argentínskej pošty za 1100 Sk. Ivan Lužák, Púpavova 2, 841 04 Bratislava 43, ☎ 02/ 6542 5054 Z-238

■ **VÝBERY poštových známok** zašlem klubom aj jednotlivcom na dobu 3-5 týždňov. Ponúkam TK 1000 ks (50% cudzina, 50% Slovensko) za 5000 Sk. Odber osobne. ☎ 02/ 4592 5003 Z-239

■ **HLADÁM partnera-filatelistu** na výmenu poštových známok. Zbieram ★★ i © známky Slovenska. Korešpondencia anglicky, rusky, ale aj slovensky a česky. Wieslaw Pogorzelski, Skr. poczt. 8, 25-602 Kielce 11, Poľsko. Z-240

■ **KÚPIM, VYMENÍM, PONÚKAM staré pohľadnice**. Ján Durian, Holíčska 8, 851 05 Bratislava Z-241

■ **KÚPIM staré pohľadnice** Humenné (Homonna) a okolie, Nové Mesto nad Váhom (Vágujhely) a okolie. Peter Kolesár, M.R. Štefánika 26, 915 01 Nové Mesto nad Váhom, e-mail: kolesar@vonm.sk ☎ 0908 420 530 Z-242

■ **KLUBOM FILATELISTOV zašlem výbery známok** do kolovania. Pavol Kováč, Hanojská 4, 040 13 Košice, ☎ 055 633 1619, 0918 674 007. Z-243

■ **PREDÁM R-list** frankovaný zn. Poľsko Mi 352-4 (FIS Zakopane) odoslaný 22.2.1939 do Nemecka, prepravený vlakovou poštou, prich. §, za 250 Sk. Ivan Lužák, Púpavova 2, 841 04 Bratislava 43, ☎ 02/ 6542 5054 Z-244

ČO PÍŠU INÍ

■ FILATELIE (ČR) ■ 8/2006

Úvodný príspevok V. Feldmanna približuje protektorátne obrazové dopisnice. 30. výročie ich vzniku (9.8.1976 vo Švajčiarsku). V oblasti poštovej histórie O. Tovačovský a S. Petr pokračujú šiestou kapitolou o poštových sadzbách v Českých zemiach, keď si všímajú obdobie od vzniku Českej republiky do 31.12.2000. Z rovnakej oblasti je aj príspevok Fr. Beneša st., ktorý pokračuje 28. časťou seriálu Malé zastavenia na ceste filatelie a čs. poštovej správy, a už šiestym pokračovaním sa Slovenska 1918-1922. O poštovníach Českej pošty píše J. Bejsta. J. Horák sa v tretej časti zaoberá históriou značiek automobilov Čiech a Moravy. V znamekovej hliadke Fr. Beneš informuje o ďalšom falzifikáte čs. rarity na svetovej aukcii - Znak 4 K PC 1919 na žilkovanom papieri. Z tradičných rubrik je tu listárne, informácia o novinkách vo svete a recenzie nových katalógov Michel 2006: Južná Európa (3. zv.) a Juhovýchodná Európa (4. zv.) a Zámorie – Južná a juhovýchodná Ázia (zv. 8)

■ ZPRAVODAJ 2006 č. 3 (106)

Tretie tohtoročné číslo spravodajcu Spoločnosti zberateľov čs. známok Zväzu českých filatelistov úvodom prináša vyhodnotenie čitateľskej ankety. O príprave Svetovej výstavy Praga 2008 informuje L. Brendl. R. Fischer v príspevku Czeslaw Szlania – dve tváre rytcovho života opisuje pútavý obraz človeka, autora rytín výše 1000 známok vydaných v 31 krajinách a bankoviek v 10 štátoch. Automatový známku Hrad Veveří si podrobne všímajú R. Opolzer a V. Řezníček. K skôr vydaným pamätným listom sa aj s vyobrazeniami vracia J. Fronc, ktorý tiež predkladá zaujímavý návrh na označenie známkových papierov -fi-. Na záver sú uvedené podrobné údaje o nových známkach Českej pošty z rotačky Wifag aj so zistenými doskovými chybami (č. kat. 0472-0475 a 0481-0485).

(rubriku pripravil -pem-)

OKTÓBROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Zberateľské materiály a pomôcky ponúkané v tejto rubrike možno zakúpiť v predajni ZBERATEĽ alebo ich objednať písomne, e-mailom, prípadne aj telefonicky (► pozri informácie na 2.strane) **Novozaradené položky sú zvýraznené.**

ZNÁMKY / HÁRČEKY / BLOKY - rôzne námety ★★

- Bielorusko 2000, Rys ostrovid WWF, 373-376 35,-
 Čad 2004, Mačky domáce, BI (9) 65,-
 Čad 2004, Štekajúci maznáčikovia PL (9) 65,-
Čad 2004, Nočné motýle PL (9) 65,-
 Čína 1995, Kvety, 2600-03 25,-
 Čína 1995, Zimná príroda, 2589-90 10,-
 Čína 1995, Koala a Panda veľká, 2630-31 36,-
 Čína 1995, Hist. predmety z Tibetu, 2632-35 25,-
Čína 1995, 20. výr. diplomatických vzťahov s Thajskom, (Slony v rieke), 2616-17 20,-



- Dominikánska rep., LOH Melbourne, 560-67, 3,40 € 30,-
 Dominikánska rep., LOH Melbourne
 - olympijskí víťazi I, 585-92, 3,40 € 30,-
 Dominikánska rep., LOH Melbourne
 - olymp. víťazi II, 660-67, 3,40 € 30,-
 Fijí 1997, Vzácný druh netopiera - WWF, 812-815 175,-
 Fijí 1997, Vzácný druh netopiera - WWF, PL 350,-
 Fijí 2000, Chránené chrobáky, 912-915 120,-
 Fijí 2001, Rôzne druhy holubov, 970-973 155,-
Fijí 2001, Športový rybolov na Fidži, 978-81 140,-
 Fijí 2002, Sladkovodné ryby, 1002-1005 120,-



- Fijí 2002, Dravé vtáky, 1014-1017 120,-
Fijí 2002, Rastliny do kuchyne - (čierne korenie, vanilka...), 996-99 140,-
 Filipíny 2004, Sovy, WWF (4) 95,-
 Francúzska Antarktída 1987, Plachetnica - J. B. Charcot, 228 150,-
 Francúzska Antarktída 1987, Org. výskum zemskej kôry, 229 180,-
 Francúzska Antarktída 1988, 40 r. 1. francúzskej expedície, 231 235,-
 Francúzska Antarktída 1988, Ostrov tučňakov, 237-38 180,-
 Kazachstan 1998, Čierny bocian, plameniák brodivé vtáky, 226-28 86,-
 Kazachstan 1998, Mačka divá, rys, snežný leopard, 229-31 86,-
 Kokos Isl. 1981, 100. výr. úmrtia Ch. Darwina a 150. r. teórie o vzniku atola, 78-80+BI 1 90,-
Kongo 2002, Praveké jaštery, PL (9)+2H 99,-
 Kongo 2004, Lokomotívy, vlaky, BI (9) 65,-
 Kongo 2004, Motýle, BI (9) 65,-
 Kongo 2002, Motýle, PL (9) + 2 H 99,-
 Kongo 2002, Huby, PL (9) + 2H 99,-
 Kongo 2004, Orchidey, PL (9) 65,-
 Kongo 2004, Rôzne druhy vtákov, PL (9) 65,-
 Kongo 2004, Oslava lietadiel Concorde, PL (9) 65,-
 Malta 1981, Vtáky, 624-627 65,-
 Moldávia 2005, Hady, jašterice, korytnačky, 4+H 120,-
Moldavsko 2001, 40. výr. 1. letu do vesmíru - J. A. Gagarin, 383 45,-



- Moldavsko 2006, MS vo futbale Nemecko, (3 zn) 115,-**
 Niue 2001, Ostrovný krab (Birgus latro), 962-965 120,-
 Norfolk Isl. 1982, Plachetnice, 289-94 95,-
 Norfolk Isl. 1983, Huby, 302-305 95,-
 NSR-Berlin 1977, Kvety, 556-559 40,-
 NSR-Berlin 1980, Kvety, 629-632 60,-
 NSR-Berlin 1981, Kvety, 650-653 60,-
 Papua and New Guinea 1962, Mapa Pacifiku, 43-45 255,-
 Paraguay 1970, Krížová cesta, 2017-23, bez leteckých 15,-
 Paraguay 1970, Umenie - kylice, (Renoir, Monet...), 2092-98 15,-
 Paraguay 1970, Umenie - A. Dürer, 2117-23 bez leteckých 15,-
 Paraguay 1971, Umenie - lovecké motívy, (Velazquez, Brun, Vernet), 2185-94 35,-
 Paraguay 1972, Umenie - múzeum Asunción, 2325-34 35,-

OKTÓBROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Paraguay 1972, Fauna, 2385-91, bez leteckých 15,-
 Paraguay 1973, Motýle, 2794-2801 40,-
 Paraguay 1975, Umenie (Velazquez, Watteau, 40,-
 Rembrandt...), 2646-53
 Paraguay 1975, Fauna, 2664-71 30,-
 Paraguay 1976, Mačky, 2765-72 30,-
Poľsko 1964, Rôzne druhy mačiek, 1475-84 140,-



Poľsko 1965, Prehistorická fauna I., 1570-79 85,-
 Poľsko 1989, Apollo 11, 3206A - háreček 45,-
 Poľsko 1991, Motýle (Aporia crataeci), BI 115, 35,-
 hologram, 3,00 €
 Poľsko 2006, ZOH Turín 2006, zn+k 40,-
 Rakúsko:
 1247, Kongres MV 1967 7,-
 1248, 275 výr. viedenského medailérstva 7,-
 1249, 450 výr. reformácie cirkvy 12,-
 1250, 150 rokov Rakúskeho zemského katastra 7,-
 1251, 100 rokov lesníckej školy 12,-
 1252, Sv. Leopold 6,-
 1253, 150 rokov hudobnej akadémie 12,-
 1254, Vianoce 1967 8,-
 1255, Deň známky 15,-
 1256, Výplatná - Klagenfurt 7,-
 1257, Zimná univerziáda - Innsbruck 8,-
 1258, Camillo Sitte - architekt, 125 výročie 7,-
 1259, 200 rokov Vysokej školy veterinárskej 12,-
 1260, Deň matiek 7,-
 1261, 100 rokov výroby čipiek 7,-
 1265, 100 rokov dosťňov - Freudenau 12,-
 1266, K. Landsteiner - bakteriológ, 100 výr. nar. 12,-
 1267, 50 výr. úmrtia P. Roseggera 7,-
 1268, 20 rokov vykopávk v Magdalensbergu 7,-
 1269, Angelika Kauffmann - výstava diel 7,-
 1270, 750 rokov Diecézy - Graz 8,-
 1271, K. Moser - rytec známok a grafik, 7,-
 50 výročie úmrtia
 1272, Rok ľudských práv 1968 8,-
 1276, 150 rokov piesne Tichá noc, svätá noc 8,-
 1277, Deň známky 7,-

Rusko 1993, Fauna sveta, 351-358 50,-
Rusko 1993, Fauna sveta, PL 70,-
 Seychelles 1956, Pamätník padlým hrdinom 30,-
 St. Tome E Principe 1980, K 10. výročiu výstupu 180,-
 na mesiac, 650, (BI 45), 15 €
 Thajsko 2003, 10. výročie diplomatických vzťahov 20,-
 s Juhoafrickou rep. (Slony) (2)
 Tuvalu 1994, 25. výr. výstupu na mesiac, 701-704 120,-
 Upperyafa 1967, LOH Mexico '68, BI 1, 5,50 € 50,-
 Yemen 1970, MS vo futbale Mexico'70, BI 191 50,-
 Yemen 1970, Plyšové hračky, 60,-
 psy 3-rozm., 1040-45
 Zaire 1983, Národný park-Garamba, 1079-83 95,-
 Zimbabwe 1981, Deň stromu, 255-258, 3,60 € 40,-
ZSSR 1990, Morské cicavce, #6130-33 25,-



Katalógy použité

Michel č. 2 Karibské ostrovy 1995 690,-
 Michel č. 4 Severná a vých. Afrika 2002 950,-
 Michel č. 8 Južná a juhových. Ázia 1300,-
 Michel CEPT 2003 420,-
 Pofis - ČSR, ČR, SR, Č a M, SŠ, 140,-
 (5 v jednom) 1999, farebný
 Monografia čs. známok č. 2 320,-
 Monografia čs. známok č. 3 250,-
 Monografia čs. známok č. 4 230,-
 Monografia čs. známok č. 5 350,-
 Katalógy SCOTT 2004-2005 (6 dielov), 6.600,-
 takmer nepoužívané

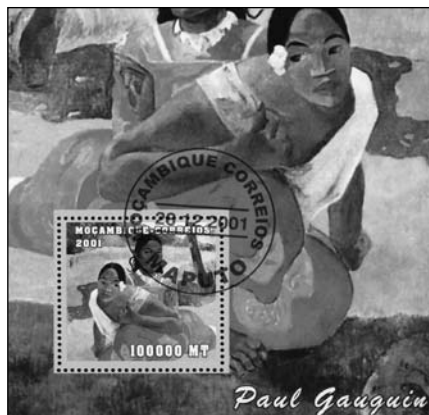
Katalógy staršie, nepoužívané

MICHEL: Nemecko Junior 2004 350,-

OKTÓBROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

ZNÁMKY / HÁRČEKY / BLOKY - rôzne námety

Benin 2003, Sladkovodné ryby, BI (6) + H	33,-	Mozambik 2001, XIX. Umenie - Lucas Cranach, H	14,-
Benin 2003, Svet dinosaurov, PL (6) + H	35,-	Mozambik 2001, XX. Umenie - El Greco, H	14,-
Kongo 2005, Kolibrík, BI (6) + H	33,-	Paraguay 1978, Vojenské rovnošaty, (9)	29,-
Kongo 2005, Rôzne vtáky BI (6) + 2H	38,-	Paraguay 1976, Dobývanie kozmu, družice,	29,-
Kongo 2005, Kačky a divé mačky BI (6) + 2H	38,-	Výstup na mesiac, (8)	25,-
Kongo 2005, Tukan BI (4) + H	25,-	Paraguay 1976, Plachetnice, (8)	25,-
Kongo 2005, Svet podľa J. Verna BI (5)	30,-	Paraguay 1976, Domáce zvieratá, (8)	25,-
Kongo 2005, Impresionisti PL (5)	30,-	Paraguay 1976, 200 r. USA, dobývanie západu, (8)	25,-
Kórea 1976, Lokomotívy, PL(7+K)	21,-	Paraguay 1977, História letectva (8)	25,-
Kórea 1976, Rôzne druhy bažantov, PL(7+K)	21,-	Paraguay 1979, Vývoj letectva, (9)	29,-
Kórea 1978, MS vo futbale Argentína, PL(4)+H	22,-	Paraguay 1979, Formuly 1, (9)	29,-
Kórea 1978, História MS vo futbale		Paraguay 1979, 100 r. elektrifikácie železníc	
1930-1978, PL(12)+H	46,-	vývoj el. lokomotív, (9)	29,-
Kórea 1978, Námorné lode, PL(5+K)	18,-	Paraguay 1979, Obrazy A. Dürera, Rok dieťaťa (9)	29,-
Kórea 1979, Včela medonosná, H (3)	10,-	Paraguay 1980, Vojenské lietadlá,	
Kórea 1979, Ruže, PL(6)	18,-	75. výročie OAC, Zeppelin (9)	29,-
Kórea 1979, MS v stolnom tenise, PL(6)	18,-	Paraguay 1981, letecké, vínoce, obrazy	
Kórea 1980, MS vo futbale 1978-82, PL(4)+H	22,-	Madony s dieťaťom (3)	22,-
Kórea 1980, 50 r. preletu Zeppelinu		Paraguay 1983, letecké, 25. výročie IMO,	
cez Sev. pól, PL(4)+H	35,-	490. výročie objavenia Ameriky (3)	18,-
Kórea 1981, MS vo futbale España '82, PL(6)+H	28,-	Paraguay 1986, letecké, filat. výstava,	
Kórea 1982, Futbal MS España '82, PL(4)+H	25,-	AMERIPEX '86 (3)	22,-
Kórea 2004, Hus WWF, (4x 4 blok)	80,-	Paraguay 1986, Parné lokomotívy (3)	12,-
Kuba 1995, Vtáčto na ostr. „Cayo Coco“ (6)	18,-	Paraguay 1986, 150 rokov nemeckých dráh (3)	12,-
Kuba 2003, Kubánsky krokodíl WWF, (4)	14,-	Paraguay 1987, 500 rokov objavenia Ameriky-II. (5)	22,-
Kuba 2003, Ostrovné vtáky, (4)	15,-	Paraguay 1989, Jazdci F1 - história (5)	22,-
Kuba 2003, Polárna fauna, Expo Bangkok 2003, (5+H)	29,-	Paraguay 1990, 150 rokov poštovej známky (5)	22,-
Mauretánia 2003, Ochrana prírody BI (3)	25,-	Paraguay 1990, Historické poštové kočiare (5)	22,-
Mauretánia 2003, Prírodné rezervácie BI (2)	22,-	Poľsko 1980, Huby, (6)	18,-
Mozambik 2001, I. Umenie - F. Goya, H	14,-	Poľsko 1981, Lovná zver, (6)	18,-
Mozambik 2001, II. Umenie - P. Picasso, H	14,-	Poľsko 1985, Vlk WWF, (4)	12,-
Mozambik 2001, III. Umenie - G. Klimt, H	14,-	Poľsko 1986, Hist. požiarnici, (1)	5,-
Mozambik 2001, IV. Umenie - H. Matisse, H	14,-	Poľsko 1987, Autá a motorky, (6)	18,-
Mozambik 2001, V. Umenie - A. Dürer, H	14,-	Poľsko 1988, LOH Soul 1988, (6)	18,-
Mozambik 2001, VI. Umenie - S. Dali, H	14,-	R.de Côte D'Ivoire 2003,	
Mozambik 2001, VII. Umenie - P. Delvaux, H	14,-	Fauna afrických planín BI (6) + H	33,-
Mozambik 2001, VIII. Umenie - C. Pissarro, H	14,-		
Mozambik 2001, IX. Umenie - J. Miró, H	14,-		
Mozambik 2001, X. Umenie - C. Monet, H	14,-		
Mozambik 2001, XI. Umenie - Paul Cézanne, H	14,-		
Mozambik 2001, XII. Umenie - Amadeo Modigliani, H	14,-		
Mozambik 2001, XIII. Umenie - Wassily Kandinsky, H	14,-		
Mozambik 2001, XIV. Umenie - Toulouse Lautrec, H	14,-		
Mozambik 2001, XV. Umenie - Pieter Brueghel, H	14,-		
Mozambik 2001, XVI. Umenie - Paul Gauguin, H	14,-		
Mozambik 2001, XVII. Umenie - Marc Chagall, H	14,-		
Mozambik 2001, XVIII. Umenie			
- Thomas Gainsborough, H	14,-		



OKTÓBROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Katalógy nové

Špecializované netto katalógy ZBERATEĽ – SLOVENSKO

(známky, celiny, FDC, COB, CDV, NL, ZZ, CSO, CM, PT):

Roky 1993-1994	58,-
Roky 1995-1996	68,-
Roky 1997-1998	58,-
Rok 1999	29,-
Roky 2000-2001	58,-
Rok 2002	44,-
Rok 2003	58,-
Rok 2004	38,-
Rok 2005	44,-

Pri kúpe všetkých 9 ks katalógov len za 396,-

Aktualizovaný cenník Zberateľ známok Československo
1945-1992, 12 strán bez vyobrazení 18,-

Aktualizovaný cenník Zberateľ známok Slovensko
1939-1945, 8 strán s vyobrazeniami: www.zberatel.com

Známky základného radu podľa aktualizovaného cenníka
Slovensko 1939-1945 sú v stálej ponuke firmy Zberateľ

Katalóg ERVO SLOVENSKO 1939-1945, 1993-2005 370,-

Novotný: Mince Jozefa I. 1705-1711 a Františka II.-
Rákocziho 1703-1711 195,-

Novotný: Mince Karla VI. 1711-1740, I.vydanie 265,-

Novotný: MINCE MÁRIE TERÉZIE 1740-1780
(II.doplnené vydanie 2001) 235,-

Novotný: Mince Františka Lotrinského (1745-67),
(1766-80) 250,-

Novotný: Mince Jozefa II 1765-1790
a Leopolda II 1790-1792 240,-

Novotný: Mince Františka I. 1792-1835 185,-

Novotný: Mince a korunovačné medaily
Ferdinanda V. (1835-1848), 2006 185,-

Novotný: Mince Františka Jozefa I.(1848-1916)
nové vydanie r. 2006 325,-

Novotný: Mince Leopolda I. (1657-1705) 330,-

Novotný-Moulis: Papierové platidlá ČSR, ČR
a SR 1918-2004, farebný, vydanie 2004 330,-

Novotný-Moulis: Katalóg mincí ČSR 1918-92,
ČR a SR 1993-2006 325,-

Ponúkame albumové listy, Pofis aj formátu A 4:

- s nápisom SLOVENSKO	á 5,-
- bez nápisu	á 4,-
- so štvorcovou podtlačou (len formát Pofis)	á 4,-

Zásobníky na známky, havidky

Zásobník Lindner, A 4, čierne listy,
16-listový 490,-
30-listový 780,-

Zásobník Schaubek, A4, 16-listový, biele listy,
s logom i bez loga **Slovenskej pošty**, 360,-

Havidky čierne, šírka 33, 38, 40, 44, 48
52, 58, 59, 60, 70 a 85 mm - balíček 60,-

Havidky čierne na PL:
ležaté, veľkosť 175x116 mm - ks 15,-
stožaté, veľkosť 116x175 mm - ks 15,-

Havidky biele na PL:
ležaté, veľkosť 175x120 mm - ks 15,-
stožaté, veľkosť 120x175 mm - ks 15,-

Zásobníky na mince

Zásobník 10-listový, možnosť doplnenia
listov (3 alebo 4 otvory) 365,-

Náhradné listy

12-okienkové 55x53 mm - 1 list 30,-

20-okienkové 41x42 mm - 1 list 33,-

30-okienkové 31x35 mm - 1 list 35,-

Pinzety a lupy

Pinzeta Prinz-Solingen alebo Lindner (špicatá,
lopatkovitá alebo okrúhla), kus 85,-

Pinzeta Lindner, lopatkovitá zahnutá 155,-

Pinzeta lopatkovitá alebo špicatá, dĺžka 150 mm 260,-

Lupa Ø 20 mm v kovovom púzdre, 10x 395,-

Lupa s osvetlením a desiatinným delením,
možnosť zaostrenia 680,-

Ďalšie lupy podľa Zberatelya 9, 10/2005
alebo na www.zberatel.com

Filatelistické nálepky

Nálepky firmy LINDNER 1000 ks - balíček á 64,-

Nálepky firmy TAPA (staršie) 1000 ks - balíček á 25,-

Obaly na albumové listy

Formát A 4 (tzv. Euroobal) - 10 ks 15,-

OKTÓBROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Albumové listy Zberateľ SLOVENSKO

	I.časť		II.časť	
	BZ	Z	BZ	Z
Ročník 1993	19,-	75,-	32,-	120,-
Ročník 1994	19,-	75,-	48,-	185,-
Ročník 1995	22,-	75,-	48,-	175,-
Ročník 1996	22,-	75,-	54,-	195,-
Ročník 1997	22,-	75,-	53,-	220,-
Ročník 1998	22,-	75,-	53,-	220,-
Ročník 1999	21,-	75,-	59,-	245,-
Ročník 2000	17,-	65,-	48,-	185,-
Ročník 2001	32,-	95,-	48,-	215,-
Ročník 2002	22,-	75,-	75,-	285,-
Ročník 2003	28,-	85,-	80,-	305,-
Ročník 2004	17,-	65,-	53,-	220,-
Ročník 2005	18,-	68,-	65,-	245,-

I.časť : základné známky a hárčeky,

II.časť : PL, varianty kupónov a známky z hárčiekov
Pri objednávaní prosíme vždy uviesť ročník, jeho časť (I. alebo II.) a formát (Pofis alebo A 4) !

V prípade záujmu o všetky listy, treba objednať I.+ II. časť súboru.

Listy ponúkame bez zasklenia (BZ) a zasklené (Z).

Formáty: Pofis a A 4. Ceny sú rovnaké!

Albumové listy SLOVENSKO 1939-1945

základný rad, 17 listov

BZ	135,-	Z	425,-
----	-------	---	-------

Albumové listy PROTEKTORÁT ČECHY A MORAVA 1939-1945

základný rad, 12 listov

BZ	95,-	Z	320,-
----	------	---	-------

Albumové listy ČESKÁ REPUBLIKA

	BZ	Z
Ročník 1998	155,-	485,-
Ročník 1999	185,-	490,-
Ročník 2000	190,-	495,-
Ročník 2001	195,-	525,-
Ročník 2002	185,-	515,-
Ročník 2003	220,-	740,-
Ročník 2004	180,-	550,-
Ročník 2005	185,-	530,-

Ročník 1988, 1999 len formát Pofis, ročníky 2000 - 2004 formát Pofis aj A 4 (cena rovnaká).

Albumové listy Zberateľ ČESKOSLOVENSKO

Formát Pofis aj A4 - cena rovnaká !	I.časť		II.časť	
	BZ	Z	BZ	Z
Ročník 1992	24,-	85,-	46,-	175,-
Ročník 1991	24,-	85,-	80,-	255,-
Ročník 1990	34,-	125,-	58,-	205,-

Albumové listy Zberateľ ČESKOSLOVENSKO

Formát len A4	I.časť		II.časť	
	BZ	Z	BZ	Z
Ročník 1989	45,-	150,-	45,-	175,-
Ročník 1988	65,-	235,-	90,-	310,-
Ročník 1987	45,-	155,-	120,-	395,-
Ročník 1986	45,-	150,-	105,-	350,-
Ročník 1985	56,-	195,-	80,-	255,-
Ročník 1984	50,-	190,-	95,-	325,-
Ročník 1983	50,-	195,-	85,-	275,-
Ročník 1982	70,-	255,-	85,-	295,-
Ročník 1981	55,-	195,-	85,-	275,-
Ročník 1980	55,-	195,-	80,-	255,-
Ročník 1979	45,-	155,-	95,-	325,-
Ročník 1978	60,-	235,-	75,-	235,-
Ročník 1977	55,-	210,-	195,-	650,-
Ročník 1976	45,-	150,-	60,-	210,-
Ročník 1975	56,-	195,-	190,-	595,-
Ročník 1974	56,-	195,-	182,-	575,-
Ročník 1973	48,-	150,-	105,-	350,-
Ročník 1972	56,-	195,-	65,-	235,-
Ročník 1971	48,-	170,-	75,-	255,-
Ročník 1970	56,-	195,-	110,-	370,-
Ročník 1969	52,-	195,-	75,-	255,-
Ročník 1968	75,-	260,-	110,-	350,-
Ročník 1967	55,-	195,-	50,-	170,-
Ročník 1966	65,-	215,-	48,-	170,-
Ročník 1965	65,-	225,-	-	-
Ročník 1964	48,-	160,-	-	-
Ročník 1963	48,-	160,-	-	-
Ročník 1962	48,-	170,-	-	-
Ročník 1961	56,-	175,-	-	-
Ročník 1960	48,-	165,-	-	-
Ročník 1959	42,-	140,-	-	-

Druhú časť albumových listov možno objednať aj bez variantov kupónov, prípadne v ľubovolnej zostave z ponúkaných listov.

PÍSOVNÁ AUKCIA ZBERATEĽ

(obrazová príloha ku katalógu)



005



007



003



059



063



064



5



3



042



034



5



068



048



047



156



148



347

229



201

147



PÍSOBNÁ AUKCIA ZBERATEĽ

(obrazová príloha ku katalógu)

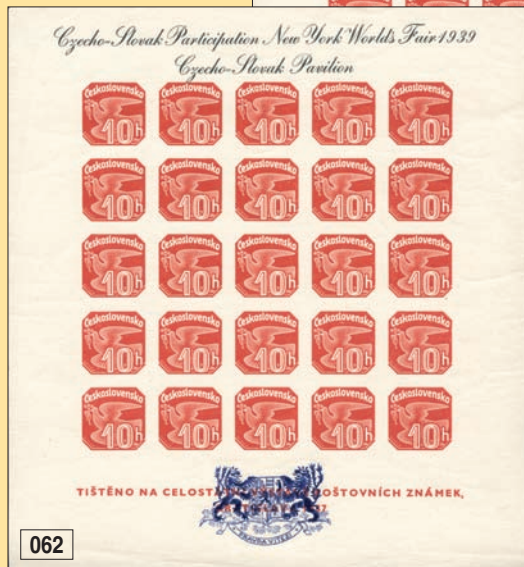


371



061

433



062

OVÉ POŠTOVNÝCH ZNÁMEK
A 1937



387



414

464



431

420



Novinové výplatné
zaplatené priamo
NOVÉ SLOVO
Banská Bystrica

Novinové výplatné
zaplatené priamo
NOVÉ SLOVO
Banská Bystrica

Banská Bystrica
NOVÉ SLOVO
zaplatené priamo
Novinové výplatné

Banská Bystrica
NOVÉ SLOVO
zaplatené priamo
Novinové výplatné



479

425

